

Vlaams
Parlement

vergadering **C236**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 20 april 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de regelgeving op de begraafplaatsen en de lijkbezorging – 2688 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de limieten van het digitaal vergaderen – 2786 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de promotie van taalregistratie in de faciliteitengemeente Kraainem – 2793 (2020-2021)	13
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de drietalige gemeentelijke communicatie van de gemeente Zaventem over het coronavaccinatiecentrum – 2799 (2020-2021)	17
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de mogelijke organisatie van correspondentietesten bij de Vlaamse overheid – 2811 (2020-2021)	20
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de huisvesting van illegalen in Gent – 2870 (2020-2021)	25
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneeckhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over rebellerende burgemeesters in het licht van de coronalockdown – 2909 (2020-2021)	29
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de verlenging van de financiering van coronavaccinatiecentra – 2935 (2020-2021)	35

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de regelgeving op de begraafplaatsen en de lijkbezorging – 2688 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, het regeerakkoord bepaalt dat, in overleg met de lokale besturen en andere betrokkenen zoals de uitvaartondernemers en de uitbaters van crematoria, zal worden nagegaan welke actualisaties aan het decreet op de begraafplaatsen mogelijk en wenselijk zijn.

In antwoord op mijn vraag om uitleg in de commissie van 5 januari jongstleden stelde u dienaangaande dat de ontwerpagenda met de belanghebbenden was verstuurd op 14 december 2020 en dat er op 11 en 25 februari en eventueel ook nog op 11 maart zou worden samengekomen voor overleg. U verduidelijkte tevens dat voor dat overleg de volgende partners werden uitgenodigd: Uitvaartunie Vlaanderen, de Koninklijke Federatie van de Belgische Uitvaart Sector vzw (Funebra), het Verenigd Netwerk van Openbare Crematoria (VNOC), de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de Vlaamse Vereniging van Ambtenaren en Beambten van de Burgerlijke Stand (VLAVABBS), twee lokale besturen, een centrumstad en een kleine gemeente, het agentschap Zorg en Gezondheid en het Departement Omgeving. Minister, het zal u niet verbazen dat ik in deze commissie, na het verstrijken van die data, een opvolgvraag stel, die uit een aantal onderdelen bestaat.

Heeft het overleg met de belanghebbenden, zoals door u aangekondigd in de commissie op 5 januari, inmiddels ook plaatsgehad?

Zo ja, kunt u aangeven welke bezorgdheden en suggesties tot aanpassing van de regelgeving naar aanleiding van die overlegmomenten naar voren kwamen?

Welk verder gevolg wordt er aan die werkzaamheden gegeven? Komt er nog een vervolgtraject en/of eventuele bijkomende overlegmomenten met de betrokken belanghebbenden?

Voorziet u in een terugkoppeling naar de betrokken belanghebbenden over het verdere gevolg dat al dan niet zal worden gegeven aan hun suggesties?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Schryvers, natuurlijk was ik me ervan bewust dat er een opvolgvraag zou komen. U doet uw engagement daar alle eer mee aan.

Er vonden intussen drie overlegmomenten plaats met de belanghebbenden die u hebt opgesomd, namelijk op 11 februari, 25 februari en 11 maart 2021. De agenda van die overlegmomenten werd bepaald door de visieteksten van de verschillende actoren: het VNOC, Uitvaartunie Vlaanderen, Funebra, het VVSG-netwerk en het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen. Daarin konden zij vooraf hun suggesties tot aanpassing van de regelgeving uiteenzetten.

De onderwerpen die aan bod komen in de drie conceptnota's van uzelf en een aantal collega-parlementsleden zijn daar ook besproken.

De topics waar het over ging, zijn de invoering van alternatieve wijzen van lijkbezorging zoals resomatie en humusatie, de inrichting van crematoria waarbij die zouden beperkt worden tot louter technische entiteiten, de afbakening van de

taken van de gemeente op de begraafplaatsen, de lijkbezorging van behoeftigen, met onder meer de vraag naar een definiëring van het begrip 'behoefte' – daar hebben we in deze commissie een tijdje geleden al over gesproken –, het wegwerken van lacunes in het document van de laatste wilsbeschikking, de digitalisering van de aangifte van overlijden, het invoeren van een kwaliteitslabel voor de uitvaartsector, het vereenvoudigen van de verplichte dubbele attestering bij crematie en het verder faciliteren van natuurbegraafplaatsen.

Mijn administratie plant de komende maanden nog een overleg met het agentschap Zorg en Gezondheid, dat wegens de huidige pandemie niet alle voormelde vergaderingen kon bijwonen – ze hadden nu natuurlijk heel veel ander dringend werk. We moeten toch ook wel aandacht hebben voor hun inhoudelijke inbreng. Het is immers belangrijk dat het agentschap de regelgeving screent vanuit de focus 'gezondheid'. We spreken hier over overleden mensen en dan is de focus 'gezondheid' natuurlijk wat raar, maar het heeft te maken met de aangifteregeling van doodsoorzaken, het verplichte tweede advies van de geneesheer, het voorzien van afwijkingsregels voor infectieziekten en dergelijke meer.

De talrijke suggesties en voorstellen die besproken werden tijdens de afgelopen en nog geplande overlegmomenten, worden opgenomen in een nota met voorstellen die het voorwerp zullen uitmaken van een politieke afstemming.

In het najaar, nadat het overleg met het agentschap Zorg en Gezondheid kan plaatsvinden, zal ik een conceptnota met concrete wijzigingsvoorstellen voorleggen aan de Vlaamse Regering met het oog op het bereiken van een politiek akkoord hierover. Over deze conceptnota zal vervolgens opnieuw een terugkoppelmoment ingepland worden met alle betrokken partners: nadat we die conceptnota in de Vlaamse Regering goedgekeurd hebben, wil ik eerst nog terugkoppelen naar alle partners.

In een volgende fase zal mijn administratie de conceptnota en de reacties van de partners daarop in een ontwerp van decreet gieten, dat eerst aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd, waarover de noodzakelijke adviezen zullen worden gevraagd, en dat dan naar het Vlaams Parlement zal kunnen vertrekken. De bedoeling is om in juni 2023 te landen met een aangepast, gemoderniseerd decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Op die manier nemen we wel wat tijd, maar zorgen we ervoor dat het een echt participatief traject is, waarbij alle mogelijke actoren een goede inbreng kunnen hebben en waar er goed naar elkaar kan worden geluisterd. Het heeft tenslotte ook een heel sterke ethische dimensie. We moeten er ook behoedzaam en grondig over nadenken en over beraadslagen, alvorens we overgaan naar een nieuwe regelgeving.

Ik hoop dat dat een beetje een antwoord is op uw vraag wat we gedaan hebben en het traject dat we verder willen bewandelen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u voor uw antwoord, minister. Het is fijn dat u daarmee meer informatie geeft over de manier waarop het verdere traject gelopen zal worden en over de overlegmomenten. U hebt heel wat verschillende elementen vernoemd. Dat zijn allemaal elementen die de voorbije periode, en eigenlijk al de voorbije jaren, ook al aan bod gekomen zijn, toen we het met u of met uw voorganger hadden over mogelijke aanpassingen in de regelgeving. Die zijn allemaal afkomstig uit veranderende visies in de maatschappij, veranderende technieken en de evolutie naar meer invulling van de wens van degene die overlijdt of zijn familieleden. Het is goed dat hier heel omzichtig mee wordt omgegaan. Ik vind het ook goed dat u heel ruim al die elementen meeneemt. Er zijn inderdaad

heel wat betrokken actoren – u hebt ze belanghebbenden genoemd – die u nu hebt meegenomen in dit voorafgaand traject. Maar er zijn er natuurlijk ook nog andere: het agentschap Zorg en Gezondheid, zoals u zei, maar er is bijvoorbeeld ook Milieu als ik het heb over natuurbegraafplaatsen, alsook over die nieuwe technieken.

Ik noteer dus de timing. Ik kijk natuurlijk uit naar die conceptnota. Ik hoop dat daar ook heel wat zaken in gaan zitten zoals wij ze ook aangegeven hebben in de verschillende vragen of nota's die we daarover hebben ingediend.

Ik wilde nog het volgende vragen, minister. Ik heb in de voorbije periode al regelmatig vragen gesteld naar de nieuwe technieken. Daar moest ook nog bijkomend onderzoek naar gebeuren, en ook overleg met een ethische commissie. Is daar al meer over bekend?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Die nieuwe technieken, ook die worden besproken tijdens het overleg. Het is mijn ambitie – en ook de uwe – om bij nieuwe regelgeving te zoeken naar een heel breed draagvlak, een maatschappelijke consensus, want we willen inderdaad nieuwe mogelijkheden, nieuwe inzichten en meer autonomie en vrijheid installeren, zodat dat heel ingrijpende moment van het afscheid nemen in een heel persoonlijke en diepmenselijke context kan. Dat is voor mij heel belangrijk en dat is een goede manier van werken, zeker in zulke dossiers. Dat is niet altijd mogelijk en men zal het niet altijd overal over eens zijn, maar ik merk ook uit de verslagen en de feedback die ik krijg uit verschillende vergaderingen, dat daar toch op een heel constructieve manier wordt gewerkt, met grote luisterbereidheid. Ik voel dat het draagvlak daarvoor groeit.

We hebben op dit moment nog geen advies ontvangen van het Belgisch Ethisch Comité. Dat is pas met een onderzoek gestart, dus daar moeten we nog even op wachten, maar het komt eraan.

Ik denk dat we het traject zoals we het nu doorlopen, moeten verderzetten, en dat we ruimte moeten geven aan iedereen om zijn inbreng te doen. De verschillende stappen die ik geschetst heb, moeten de garantie bieden dat, wanneer we naar het parlement komen, we toch al met een gedragen stuk naar het parlement komen. Ik denk dat we dan ook nog ruimte moeten laten aan het parlement om daar ten volle over te kunnen beraadslagen. Maar u mag niet vergeten dat er mede dankzij uw werk, en dat van een aantal andere parlementsleden, al een heel sterke parlementaire inbreng is. De agenda wordt mee bepaald en gedetermineerd door de verschillende nota's die u en uw collega's hebben gemaakt. En dat vind ik een goede manier van werken, zeker voor zulke thema's, thema's waarbij we vooral moeten proberen om elkaar te vinden. Ik hoop dus dat we de komende maanden op die manier verder kunnen werken, met voldoende nieuwe inzichten, met als uiteindelijke doel voor mij dat het afscheid nemen van dierbaren op een heel respectvolle en juiste manier kan gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik kan dat laatste alleen maar onderschrijven, en in die zin vind ik het traject dat nu wordt uitgewerkt, ook wel heel goed: het zoeken naar een heel breed draagvlak, voorafgaandelijk, om dat waardig afscheid zoveel mogelijk te laten overeenkomen met de wensen van families, in functie ook van nieuwe mogelijkheden en technieken. Ik zal daar met heel veel interesse verder naar kijken en dat ook verder blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de limieten van het digitaal vergaderen – 2786 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, dit is een onderwerp dat in deze commissie toch al een aantal keer werd behandeld, gezien de evolutie die we ondergaan weliswaar altijd met een paar bijkomende elementen.

Inmiddels houdt het coronavirus onze samenleving, en dus ook onze lokale besturen, al meer dan een jaar in zijn greep. Dat betekent dat in de meeste steden en gemeenten nu al een jaar digitale gemeenteraden worden gehouden. Dat brengt natuurlijk een hele reeks nieuwe uitdagingen met zich mee voor de lokale besturen, maar ze hebben wel al voldoende veerkracht aan de dag gelegd. Dat heeft geleid tot digitale of hybride vergaderingen en gemeenteraden.

Digitaal vergaderen heeft een aantal voordelen, die ertoe zullen leiden dat ook na corona veel vergaderingen digitaal zullen blijven plaatsvinden: mensen moeten geen verplaatsingen doen voor een vergadering, de aanwezigheidsgraad ligt vaak hoger, de discussies zijn soms bondiger – maar soms hangt dat ook af van de voorzitter, wat wij in deze commissie echt wel hebben, mijnheer Van Dijck. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Ik meen dat wel.

Maar er steken ook een aantal belangrijke problemen de kop op, ten eerste van praktische aard. We hebben het daar in de commissie onder meer over gehad bij de bespreking van de klachten die vorig jaar zijn ingediend door raadsleden bij het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) en de provinciegouverneurs.

Die klachten bleken vaak te gaan over de organisatie van de democratische besluitvorming: de deelname aan de stemming door alle raadsleden, het geheim stemmen, het enkel stemmen door de fractieleider, het spreekrecht. Een aantal gemeenten bevonden zich zelfs na enkele maanden nog altijd in een zogenaamde grijze zone wat betreft het vergaderen van hun gemeenteraad, waarbij ze weliswaar creatief probeerden om te gaan met de situatie, maar daarmee niet altijd vergaderden conform onze democratische regels.

Minister, u stelde toen dat het vooral ging om transitieproblemen en dat het digitaal en hybride vergaderen ondertussen goed is ingeburgerd. Na een jaar stellen we echter vast dat het probleem toch fundamenteeler is: het digitaal vergaderen begint op zijn limieten te botsen. Daarover verschenen ook artikels in diverse media, waarin raadsleden en voorzitters van gemeente- en OCMW-raden getuigden. Zo werd een gemeenteraadsvoorzitter aan het woord gelaten die stelde dat het niet goed gaat met het politieke debat in zijn gemeente. Raadsleden zouden niet meer met elkaar spreken en conflicten opzoeken. Ze zouden niet meer in staat zijn die conflicten uit te klaren en het is ook moeilijker om compromissen te sluiten. Door het ontbreken van fysiek contact dreigt blijkbaar het menselijke weg te vallen. Men werd extra hard voor elkaar en het debat raakte veel sneller verzuurd. De geïnterviewde raadsleden snakten naar fysieke vergaderingen en informele gelegenheden om met elkaar te spreken. Ze stelden dat het menselijk contact onmisbaar is in de politiek.

Ik heb daarover de volgende vragen, minister.

Hoe beoordeelt u deze recente getuigenissen van gemeenteraadsleden? Bent u het ermee eens dat het digitaal vergaderen stilaan op zijn limieten begint te botsen?

Acht u het wenselijk om het digitaal bijeenkomen van gemeente- en OCMW-raden in 'normale' tijden – waar we hopelijk snel weer aan toe zijn – toe te laten? Zo ja, wilt u dit aan bepaalde voorwaarden onderwerpen?

Welke tools zult u aan lokale besturen geven om bij digitale vergaderingen de democratische besluitvorming te garanderen? Dat is toch een heel interessant en heel belangrijk punt in dezen. Overweegt u, onder supervisie van het Agentschap Binnenlands Bestuur, een digitaal platform te laten ontwikkelen dat aan alle noden en verwachtingen van onze lokale democratie voldoet? De ervaring heeft namelijk geleerd – ik heb zonet al een aantal voorbeelden aangehaald – dat de rechten van de raadsleden door die nieuwe vorm van vergaderen, op verschillende vlakken noodgedwongen aan banden gelegd wordt. Hoe zal dit voorkomen worden?

De voorzitter: Dat was net binnen de vijf minuten, mijnheer De Loor.

Minister, zoals de heer De Loor aanhaalde, is het niet de eerste keer dat dit onderwerp besproken wordt. Gelet op het feit dat dit probleem blijft duren, vond ik het wel nodig en nuttig om dit opnieuw op de agenda te zetten.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik heb begrip voor uw beslissing, voorzitter.

Mijnheer De Loor, vorige week ben in de omgeving van Zottegem gaan fietsen ter voorbereiding van deze vraag om uitleg. Ik heb vastgesteld dat daar op de Grote Markt een iconisch standbeeld staat van Lamoraal van Egmont, ook een oppositieleider. U weet wat er met die man gebeurd is. Als ik u was, zou ik er dus toch voor waken om binnen de tijd te blijven, ook in de toekomst. Alle gekheid op een stokje, het was de eerste keer dat ik heel bewust uw stad bezocht. Dat was voor mij een interessante ervaring.

Wat uw vraag betreft: ik denk dat elk politiek debat belangrijk is, en zeker het lokale politieke debat. U zult van mij wel geloven dat ik dat meen. Een lokaal politiek debat is ook een groepsactiviteit, met niet alleen het formele kader maar ook de informele overlegmomenten: het kunnen napraten, het in de wandelgangen proberen te zoeken naar overeenkomsten.

Het is evident dat dat een aantal dimensies van het politieke gebeuren zijn die – laten we daarover maar eerlijk zijn – door de epidemiologische situatie waar we nu al heel lang in zitten, wat onder druk komen te staan. Ik denk niet dat er een fundamenteel probleem is wanneer men een keer, of twee keer, op afstand met elkaar moet praten en vergaderen. Maar als men natuurlijk systematisch elkaar niet meer ziet, ontstaat er een gebrek aan menselijke chemie die noodzakelijk is om op een constructieve of dynamische manier met elkaar te kunnen werken.

We zitten vandaag nog in die epidemiologische situatie. Daarom maakt het deel uit van de autonomie van bestuur om in de huidige context de wijze van vergaderen vast te leggen, met respect natuurlijk voor alle regels en het kader waarbinnen we spijtig genoeg nog moeten werken. Lokale besturen moeten daarbij uiteraard de democratische regels, opgenomen in het decreet over het lokale bestuur, naleven.

Daarnaast moet er ook worden gewaakt over de kwaliteit van de beraadslagingen. Het is immers van het grootste belang dat elk raadslid in optimale omstandigheden kan deelnemen aan het politieke debat. In de richtlijnen op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn er een aantal praktische tips opgenomen om het digitaal vergaderen te faciliteren. Er is bijvoorbeeld een opsomming van tools

die kunnen worden gebruikt om het digitaal stemmen te faciliteren, en van praktische richtlijnen voor wie een digitale of hybride vergadering wenst te organiseren. Ik blijf ervan overtuigd dat heel veel besturen dat op een goede manier hebben gedaan, dat daar een heel leerproces aan te pas is gekomen, maar ook dat er grenzen zijn waar men op botst. Daar hebt u een punt. U verwijst naar een artikel dat ik ook met veel aandacht heb gelezen. Ik vind ook dat we die getuigenissen ter harte moeten nemen. Het feit dat we dit het voorbije jaar systematisch en permanent hebben moeten doen, legt een hypotheek op een aantal dimensies van het lokale, politieke en democratische gebeuren.

Welke conclusie trek ik hier nu uit? Dat we het kind niet met het badwater mogen weggoien. Het blijft mijn voornemen en dat van de Vlaamse Regering om digitale en hybride vergaderingen decretaal te verankeren, zodat ook na de coronacrisis van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt.

De Vlaamse Regering heeft op 12 februari 2021 daartoe een tweede keer haar principiële goedkeuring verleend aan een ontwerp van decreet tot wijziging van onder andere het decreet over het lokaal bestuur. Het uitgangspunt daarbij is dat de gemeenteraad in principe fysiek vergadert, maar dat de lokale besturen zelf kunnen bepalen of en wanneer ze hybride of digitaal vergaderen toelaten. De regel is dus: fysiek, maar er is een uitzondering mogelijk: digitaal. In dat ontwerp van decreet is daarom voorzien dat de gemeenteraad in het huishoudelijk reglement de voorwaarden en de uitzonderlijke omstandigheden moet opnemen waaronder digitaal en hybride kan worden vergaderd. Volgens mij is er daar ook een kwalitatief verschil tussen de gemeenteraad en commissievergaderingen. In commissievergaderingen gaat het vaak over delen van informatie. De groep is ook kleiner. Het is vaak het uitwisselen van ideeën. Het is niet het echt harde politieke debat of de definitieve besluitvorming. Daar kan er meer ruimte zijn voor het digitale. In de gemeenteraad zelf is de regel: fysiek. Maar uitzonderlijk, in een bepaalde context, bij bepaalde uitzonderingen in het huishoudelijk reglement, moet de gemeenteraad digitaal kunnen vergaderen.

Het ontwerp van besluit is een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 februari 2021. Wat waren de voorwaarden om digitaal of hybride te kunnen vergaderen? Ieder lid heeft afzonderlijk digitaal toegang tot de beraadslaging en de stemming. De leden zijn zichtbaar en hoorbaar herkenbaar op een wijze waardoor hun identiteit kan worden vastgesteld. De voorzitter is in staat om de orde te handhaven. Daarvoor moet je een goede voorzitter hebben. Bij een niet-geheime stemming maakt ieder lid dat aan de vergadering deelneemt, zijn stem uitdrukkelijk kenbaar. De voorzitter controleert de authenticiteit van de uitgebrachte stem en maakt de uitslag onmiddellijk bekend. Bij een geheime stemming wordt de stemming op zodanige digitale wijze georganiseerd dat de voorzitter de authenticiteit van de uitgebrachte stem kan controleren, waarbij een geheime stem niet herleid kan worden tot het lid dat de stem heeft uitgebracht. De voorzitter maakt de uitslag onmiddellijk bekend. Het moet dus een geheime stemming blijven, ook voor die voorzitter.

Welke tools zal ik nu in die context van de uitzondering ontwikkelen? Op dit moment is er een actieve markt die heel veel tools aanreikt. Ik vind het dus niet de taak van de overheid om, naast alles wat op de markt aanwezig is, zelf met publieke middelen actief op die markt te worden en aan productontwikkeling te doen, bijna competitief met wat de markt beter en innoverender kan en waarbij er elke twee of drie maanden nieuwe applicaties ontstaan. Ik denk niet dat dat de taak van de overheid is. Ik vind dat geen kerntaak.

Ik zal geen centraal digitaal platform laten ontwikkelen, temeer omdat ABB vandaag al heel sterk zijn coachende rol naar de lokale besturen opneemt. Lokale besturen kunnen op de markt applicaties vinden – en we begeleiden hen daar ook

naartoe – die behoorlijk werken en beantwoorden aan de lokale noden en behoeften.

Mijnheer De Loor, dit is een genuanceerd antwoord, waarbij we niet uitsluiten dat gemeenteraadzittingen in de toekomst digitaal zullen zijn, maar waarbij fysieke gemeenteraadzittingen de normaliteit zouden moeten zijn om het politieke debat in al zijn dimensies goed te laten verlopen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik ben het er in grote lijnen mee eens, zeker ook met het uitgangspunt dat gemeenteraden in principe fysiek moeten vergaderen. De euvels die we een paar weken geleden konden vernemen via getuigenissen in de media, zullen weggewerkt worden zodra dit weer fysiek kan gebeuren. Vooruit is er absoluut van overtuigd dat in uitzonderlijke tijden, zoals momenteel met de coronacrisis, gemeenteraadsleden en OCMW-raadsleden hun rol moeten kunnen blijven spelen, ongeacht of ze tot meerderheid of oppositie behoren, en dat niet enkel fractieleiders het woord mogen nemen of het stemgedrag mogen bepalen. Dat holt de rechten en de controlefunctie van het raadslid uit, terwijl dit voor 100 procent gevrijwaard moet worden.

Toch blijven, jammer genoeg, een aantal gemeentebesturen nog altijd in de grijze zone zitten. Ik heb ongeveer twee maanden geleden het voorbeeld gegeven van de gemeenteraad in Zottegem, waar er een geheime stemming op de agenda stond. Er werd gezegd dat dit niet geheim kon gebeuren omdat daar geen mogelijkheden voor bestonden. Ik viel bijna achterover en we hebben die stemming dan ook laten uitstellen. Dat is dus nog altijd de gangbare praktijk.

Minister, ik heb nog een aantal bijkomende vragen. Hebt u zicht op het aantal formele klachten dat is geuit sinds het begin van de coronacrisis? Kunt u daar conclusies uit trekken? Moet er nog rekening worden gehouden met bepaalde zaken om dit vlot te laten verlopen?

En dan heb ik nog een bedenking ...

De voorzitter: Mijnheer De Loor, uw tijd is om.

Kurt De Loor (Vooruit): Ik zal die dan in mijn slotreplik toevoegen, voorzitter.

De voorzitter: Prima.

De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): We hebben hier al herhaaldelijk over gedebatteerd. Mijnheer De Loor, u zegt dat we op onze limieten botsen. Lokale politici ervaren in hun werk dezelfde nadelen van het covidregime als de rest van de samenleving. Ook in ons dagdagelijks doen en laten hebben wij de buik vol van het leven in coronatijden en de maatregelen die ons opgelegd worden. Dat vertaalt zich ook in onze lokale politieke werkzaamheden.

Maar wij blijven als fractie van hetzelfde oordeel als de minister: dat het vooral ligt in die decretale verankering, de basis die we daar nodig hebben en die ons wordt aangereikt vanuit Vlaanderen en die we dan verder kunnen vertalen naar de huishoudelijke reglementen om lokaal onze gemeenteraden en onze commissie op een fatsoenlijke manier werkbaar te houden. Maar het gaan ontwikkelen van digitale platformen begrijp ik niet goed. Er zijn mogelijkheden zat. Als je als openbaar bestuur een beetje gewrongen zit en als het gaat om die digitale platformen en applicaties, kun je gemakkelijk te rade gaan bij organen als de

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) om je te laten bijstaan. Ik ga akkoord met de minister om te zorgen voor een legistische onderbouw. Wat die applicaties betreft, zorgt de vrije markt voor heel wat alternatieven.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik volg collega Van Miert. We delen de bezorgdheden van collega De Loor. Dat hebben we ook al in andere commissies gedaan. We zien elkaar nu ook al een heel jaar op dat scherm, en ondanks die goede voorzitter is dat toch niet helemaal hetzelfde. En dat zal op het lokale niveau niet anders zijn.

Ik heb ook een vraag, minister, over het bestuurlijke toezicht en de klachten daarover. Collega De Loor, ik ben persoonlijk van mening dat een overheid in software moet voorzien, ook Vlaanderen, als er een opgelegd decretaal kader is. Als je een opgelegde decretaale taak bepaalt, dan moet je als overheid in faciliterende software voorzien, op voorwaarde dat er op de markt niets anders is dat betaalbaar is. In dit geval – ik spreek me niet in de algemeenheid uit over andere gevallen – is die er, maar misschien ziet u nog andere problemen in de bestaande softwarepakketten.

Minister, ik heb een vraag over het voorstel van besluit met de voorwaarden over het digitaal vergaderen of de hybride vergadering bij lokale besturen. Een van de opmerkingen die de VVSG maakte, was dat de digitale vergaderingen bij de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS'en), de autonome gemeentebedrijven (AGB's), de welzijns- of OCMW-verenigingen niet geregeld zijn. Kunt u uw beleidsintenties meegeven? Denkt u dat er meer lokale autonomie nodig is of ziet u dat ook nog in een regelgevend jasje te gieten?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Dank u wel, collega De Loor, voor de toch wel belangrijke vraag. In deze coronatijden is er weinig discussie over het feit dat we digitaal gemeenteraden organiseren. We kunnen niet anders. Collega Van Miert heeft er ook al naar verwezen. Ik denk ook wel dat de meeste gemeenten ondertussen een modus vivendi hebben gevonden en dat het wel werkt. We hebben in onze gemeente al enkele jaren een digitaal agenda- en stelsysteem. Dus, mijnheer De Loor, ik geloof dat er voldoende zaken op de markt zijn zodat gemeenten die dat willen, zich daarvan kunnen voorzien voor digitale vergaderingen.

Ik wil vooral naar de toekomst kijken en ik begrijp dat de Vlaamse Regering dat decretaal wil verankeren voor de toekomst. Ik wil daar zelfs in meegaan, maar niet zonder mijn bekommernis – ik heb ze ook al in het verleden geuit, maar ik blijf ze geven – dat we toch moeten opletten dat het niet kan worden misbruikt. We moeten altijd attent zijn voor mogelijke misbruiken. Een lokale meerderheid zou het systeem kunnen misbruiken om een lokale minderheid en oppositie de mond te snoeren of het moeilijker te maken. Laten we eerlijk zijn: een digitale gemeenteraad is anders dan een fysieke, daar hoef ik jullie niet van te overtuigen. Mocht je daar misbruik van maken, kun je moeilijke zware dossiers waar je heel veel heisa over verwacht, op die manier een beetje ontmantelen. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

Ik wil echt benadrukken dat zeker het digitaal maken van gemeenteraden in de toekomst in uitzonderlijke omstandigheden moet zijn, dat er voldoende garanties worden ingebouwd dat het niet misbruikt kan worden en dat we geen dictatuur van de meerderheid krijgen. Ik vraag aan de minister dat hij erover wil waken dat die garanties zeker overeind blijven voor de oppositie, waarvoor de gemeenteraad een belangrijk instrument is. Dat is een beetje de plenaire vergadering van het lokale bestuur. Bij mijn weten hebben we met het Vlaams Parlement nooit digitaal plenair vergaderd. Dat zal wellicht een reden hebben. Die reden geldt ook lokaal.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik wil me aansluiten bij deze vraag. Ik denk dat de driehonderd gemeenten in Vlaanderen hun modus operandi wel hebben gevonden. Mijnheer De Loor, links en rechts zullen er inderdaad misschien nog wel opmerkingen zijn, maar men moet dan ook bekijken of daar geen drogredenen worden gebruikt.

Mijnheer Ongena, de heer De Loor heeft daarnet gezegd dat we moeten zorgen dat er maximale participatie mogelijk is. Maar wanneer wij morgen niet bij 'the lucky few' zijn, dan zitten wij daar ook maar naar een schermpje te kijken en kunnen wij als parlementsleden ook niet tussenkomen. Ik denk dat onze gemeenteraadsleden er wat dat betreft beter van af zijn dan wij als parlementsleden die niet in de plenaire vergadering zitten. Maar nogmaals, dat is geen verwijt aan wie dan ook. Er is ook geen gemeenteraad van 124 leden. Ik denk dat Antwerpen de grootste heeft. Als ik me goed herinner, zijn het er daar 55.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik wil alle collega's danken voor hun tussenkomsten. Ik voel toch wel een breed draagvlak voor de benadering die ik heb geschetst namens de Vlaamse Regering. Het is evident dat er hier en daar een nuance en een terechte bedenking wordt geformuleerd.

De manier waarop we nu naar dat digitaal vergaderen kijken, is volgens mij, zoals de heer Van Miert en een aantal andere collega's terecht zeggen, ingegeven door de specifieke context waarin we nu zitten. We zitten nu al een jaar lang in een soort van permanente lockdown en we zijn dat, als ik het zo platvloers mag zeggen, eigenlijk kotsbeu. Wij verlangen terug naar menselijk contact. We willen mensen opnieuw fysiek ontmoeten, samen plezier maken en discussiëren, ruzie maken desnoods, van gedachten wisselen. We hunkeren daar allemaal naar, en dat maakt natuurlijk dat we elke digitale vergadering bijna emotioneel ervaren als een gemiste kans tot een normaal menselijk contact. Daardoor zijn we dat beu en beginnen sommigen onder ons daar nogal negatief mee om te gaan en dat in een negatiever daglicht dan nodig te plaatsen.

Laten we niet vergeten dat we ook ongelooflijk veel hebben geleerd. In het middag-journaal daarnet werd nog gezegd dat de Vlamingen een digitale sprong hebben gemaakt. Ik denk dat we dat ook samen hebben gedaan, ook als politici. Ik ben niet te verlegen om toe te geven dat ik voor het eerst digitaal heb vergaderd tijdens de coronacrisis. Ik had dat voordien nooit gedaan en moest daar even aan wennen, maar ik zie daar nu ook wel de voordelen van in, zoals vele collega's. Ik denk dat we ook in de toekomst, ook op lokaal vlak, af en toe digitaal zullen blijven vergaderen. Wanneer er een commissievergadering is waar informatie moet worden gegeven over een bepaald project, moeten we dan allemaal naar het stadhuis of gemeentehuis komen? Of is het nog altijd mogelijk om dat digitaal te doen? Nogmaals, wanneer er echt moet worden gedebatteerd en gediscussieerd, wanneer compromissen moeten worden gesloten, wanneer men elkaar het vuur aan de schenen moet kunnen leggen of elkaar beter moet leren begrijpen, biedt fysiek vergaderen een context die dat veel meer toelaat en mogelijk maakt. Ik denk dat dit de benadering moet blijven.

Wat de stemming betreft, zei collega De Loor dat iedereen zelf individueel zijn stem moet kunnen uitbrengen. Ik vind ook dat dit principieel moet kunnen. Maar er zijn nogal wat gemeenteraden, zoals mijn eigen stad, waar in principe per fractie wordt gestemd door de fractieleider, tenzij iemand een hoofdelijke stemming vraagt. Die krijgt die hoofdelijke stemming dan altijd. Dit is dus een praktische manier van werken die kan worden geïntroduceerd in een gemeente, waar het principe dat iedereen in staat moet zijn om op elk punt, indien men dat wenst, een hoofdelijke stemming uit te lokken en uit te brengen, onverkort overeind moet blijven.

Er zijn tot nu toe ongeveer 35 klachten geweest. Ik ken ze natuurlijk niet uit het hoofd, maar het gaat onder meer over de mogelijkheid tot het stellen van vragen die werden geweigerd, een gebrek aan openbaarheid, op een zeker moment zelfs de inmenging van het publiek tijdens het debat. Ik probeer me dan in te beelden hoe dat mogelijk is. Ofwel hebben die dat gehackt, ofwel zitten daar mensen rond een gemeenteraadslid die mee commentaar geven: de partner, de ouders, de kinderen, de vrienden.

Er doen zich ook problemen voor met de internettoegang en evenzeer met de mogelijkheid om geheim te stemmen, waarnaar u al verwees, mijnheer De Loor. Wij vangen dat op in ons huishoudelijk reglement. Wij zeggen: een gemeenteraad kan slechts digitaal vergaderen indien er een huishoudelijk reglement is dat beantwoordt aan de minimumvereisten die wij ook decretaal gaan vastleggen. Dat zal onder meer de mogelijkheid om geheim te stemmen omvatten. Is die mogelijkheid er niet, dan kan er niet digitaal vergaderd worden. Dat moet glashelder zijn. Elk gemeenteraadslid moet zichtbaar aanwezig zijn. Als dat niet georganiseerd kan worden, wordt er niet digitaal vergaderd. Het zijn die randvoorwaarden, die minimale kwaliteitsnormen, die we mee willen nemen in het ontwerp van decreet, om op die manier toch zeker te zijn dat dit op een goede manier verloopt.

Wat de intergemeentelijke samenwerking betreft, kan men vandaag al digitaal vergaderen, zoals u weet, mijnheer Warnez. Ik denk niet dat we daarvoor extra decretale punten moeten opnemen. Maar intergemeentelijke samenwerkingen kunnen natuurlijk altijd bepalingen opnemen in hun statuut die rekening houden met de geldende democratische principes, zoals het principe van openbaarheid. Men kan dat perfect doen. Men moet trouwens ook aan een aantal randvoorwaarden voldoen om op een wettelijke manier te vergaderen. Maar dat is niet als eerste aan de orde. Dat staat ook niet onmiddellijk op mijn agenda, om daar nog een nieuw 'reglementair jasje' – zoals u het zo mooi uitdrukte – voor te creëren. Ik denk dat we dat niet nodig hebben. Ik kan er nog eens goed over nadenken of het nodig is om daarvoor richtlijnen te geven, die verduidelijken wat kan en wat niet kan. Dat kunnen we zeker meenemen.

Tot slot, mijnheer Ongena, het punt dat u maakt, is heel terecht. Ik denk dat bij de benadering die we aanhangen ten aanzien van het vergaderen van gemeenteraden, de belangen waarvoor we het meest oog moeten hebben en waaraan we het meest waarde moeten hechten, die van de oppositie zijn. De oppositie moet namelijk inderdaad het meest waarborgen hebben dat gemeenteraden op een correcte manier verlopen. Ik ben zelf al bijna een leven lang lokaal mandataris, evenals verschillende hier aanwezige parlementsleden. Ik heb dat ook een tijd gedaan in de oppositie. Voor de oppositie is de gemeenteraad inderdaad een bijzonder belangrijk democratisch platform. Dat is uiteraard zo voor elk gemeenteraadslid, maar in de politieke realiteit, in het politieke bestel zoals wij het kennen, is dat bijna het enige platform voor een oppositieraadslid. Een meerderheid heeft andere kanalen om haar besluitvorming te organiseren, verantwoording af te leggen en dergelijke. Dus we moeten dat absoluut bekijken vanuit de rechten van alle gemeenteraadsliden – dat is evident – maar inzonderheid vanuit de bril van een oppositieraadslid. Als we de belangen van de oppositieraadsliden in de gemeenteraad verdedigen, zijn we tegelijkertijd de belangen van alle raadsleden aan het verdedigen, ook die van de meerderheid. Volgens mij is dat een gezonde manier van werken.

Ik hoop dat ik daarmee antwoord heb gegeven op de verschillende vragen van de collega's. En nu gaan we de laatste bemerking beluisteren van de heer De Loor, die hij zonet niet mocht geven.

De voorzitter: Wij kijken daar met belangstelling naar uit.

De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, ik denk dat zowel uit uw antwoorden als uit de verschillende tussenkomsten wel blijkt dat een duidelijk en objectief kader echt wel noodzakelijk is voor het organiseren van die digitale gemeenteraden. Die decretale verankering is dus absoluut noodzakelijk. Die is ook voorzien. Zo kunnen raadsleden maximaal hun rol spelen, die democratische rol, die controlerende rol, ongeacht het feit – u hebt er heel terecht naar verwezen – of iemand tot de meerderheid of de oppositie behoort. Ik vind uw uitspraak heel belangrijk: als we de rechten van de oppositierraadsleden maximaal verdedigen, dan doen we dat bij uitbreiding automatisch voor alle raadsleden. Maar ik achtte het toch noodzakelijk om die vraag over dit thema nog te stellen in deze commissie, omdat ik die heel belangrijk vind. De verschillende bekommernissen die geuit worden, of het nu gaat over eigen ervaringen in gemeente- en OCMW-raden, over ervaringen van collega's of ervaringen die we vernemen via de media, moeten we meenemen om dat decretaal werk zo optimaal mogelijk te kunnen doen.

Ik zal dat dan ook verder blijven opvolgen, want ik vind dit een heel belangrijke materie. Tussen haakjes, minister: het is zeer goed dat u nu langsgeweest bent in Zottegem, maar het is jammer dat u dat drie jaar geleden niet gedaan hebt. Toen hadden we het Egmontjaar. De aanleiding daarvan was dat het 450 jaar geleden was dat Egmont onthoofd is op de Grote Markt in Brussel, samen met Hoorn. 'By the way', wij hebben niet één standbeeld van Egmont, maar wij hebben er twee. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de promotie van taalregistratie in de faciliteitengemeente Kraainem – 2793 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): De enkele keren dat ik in deze commissie kom, heeft het meestal te maken met de taalwetgeving en de faciliteitengemeenten, een thema dat mij nauw aan het hart ligt. En ook dit keer gaat het opnieuw over het aanleggen van taalregisters door verschillende faciliteitengemeenten, die eigenlijk de Franstalige inwoners via het gemeenteblad oproepen om hun taalvoorkeur te laten registreren. Dit was eerder gebeurd in Drogenbos, maar het is nu ook gebeurd in Kraainem, waar men in het gemeenteblad stelt dat je als Franstalige inwoner ervoor kunt kiezen om je taalvoorkeur te laten registreren voor je individuele communicatie met het gemeentebestuur.

Het is niet de eerste keer dat die overtredingen in de faciliteitengemeenten plaatsvinden. In het verleden gaf u telkens aan dat de regering een consequent beleid voert, gericht op de handhaving van de omzendbrieven-Peeters en -Martens, die nog steeds van toepassing zijn. De Vlaamse Regering dient zich dan ook maximaal te verzetten tegen pogingen om de juiste Vlaamse interpretatie van de faciliteiten uit te hollen. U gaf telkens aan deze dossiers via de gouverneur verder te onderzoeken.

Deze oproep van het gemeentebestuur van Kraainem strookt in ieder geval niet met de filosofie van die omzendbrieven-Peeters en -Martens. We mogen immers niet tolereren dat de faciliteitengemeenten evolueren naar de facto tweetalige gemeenten. De faciliteitengemeenten liggen op het Vlaamse grondgebied en

moeten die taalwetgeving correct naleven. Een assertieve houding lijkt ons hier dan ook op zijn plaats. Die oproep om een taalregistratie door te geven vanuit een gemeentelijk infoblad, is niet alleen een flagrante overtreding van die omzendbrieven, maar het gaat zelfs ook in tegen de arresten van de Raad van State, arresten omtrent taalkeuze en een redelijke termijn van taalkeuze doorgeven. Die arresten stelden expliciet dat gemeentebesturen de inwoners niet specifiek mogen benaderen voor de aanvraag van een taalregistratie. De aanvraag kan vanuit de burger komen, maar niet vanuit het gemeentebestuur. Het is dus zelfs tegenstrijdig met die arresten van de Raad van State.

Minister, wat hebben de onderzoeken naar de vorige overtredingen inzake taalregistratie in de faciliteitengemeenten opgeleverd? Bent u het met mij eens dat ook hier weer sprake is van een overtreding van de taalwetgeving? Welke acties zult u ter zake ondernemen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw De Coninck, voor ik antwoord wil ik u toch even attent maken op het feit dat u verwezen hebt naar omzendbrieven. U hebt twee belangrijke omzendbrieven vernoemd, namelijk de omzendbrief-Peeters van 1997 en de omzendbrief van de heer Bourgeois van 2010, maar u bent de uiterst belangrijke omzendbrief van minister Marino Keulen van 2005 vergeten. Ik moet er als partijgenoot toch op wijzen dat ook toenmalig minister Keulen ter zake een toonaangevende omzendbrief heeft gemaakt.

U verwijst naar de vorige overtredingen inzake taalregistratie, onder meer in Drogenbos. Tijdens de commissievergadering van 20 oktober 2020 gaf ik aan wat de resultaten van het onderzoek van de gouverneur waren. U kunt die in het zittingsverslag terugvinden. De gouverneur bevestigde dat in het informatieblad 2020/01 een oproep aan burgers wordt gedaan en op de officiële website van de gemeente het formulier staat om zich te laten registreren. Beslissingen die hierover werden genomen in het verleden, in 2016, heeft de minister van Binnenlands Bestuur steeds vernietigd. Zoals u weet, heeft de gemeente Drogenbos hiertegen een verzoek tot schorsing en nietigverklaring ingediend bij de Raad van State. De Raad van State beval de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, namelijk de vernietiging door de minister. Dat is het arrest 241.513, u kent dat.

Vervolgens vroeg het Vlaamse Gewest de voortzetting, met vraag tot voorlegging van de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof. Dit dossier is nog steeds hangende. De Raad van State beslist uiteindelijk of de prejudiciële vraag effectief zal worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof. Er zijn hiervoor geen wettelijke termijnen vastgelegd. Het is dus onmogelijk voor mij om een datum van uitspraak te voorspellen. Ik ben gebonden aan de procedures die nu eenmaal in een rechtsstaat gelden.

Ik heb in dezelfde commissie ook gewezen op het Bestuursdecreet, dat u de kans biedt om inzage in de dossiers te krijgen.

Wat Kraainem betreft: de toenmalige minister Homans van Binnenlands Bestuur vernietigde de beslissing van de gemeenteraad van Kraainem van 8 april 2019 betreffende de verkiezingen van 26 mei 2019 omdat Kraainem oproepingsbrieven volgens taalaanhangigheid wou verzenden. De gemeente Kraainem diende geen beroep in bij de Raad van State.

Bij de andere faciliteitengemeenten – Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem, Drogenbos en Linkebeek – zijn er wel nog lopende rechtszaken. Ik moet deze gerechtelijke procedures afwachten alvorens ik verdere stappen kan ondernemen. Ik moet daar – opnieuw – de juridische procedures respecteren.

Zoals al meerdere keren gezegd in deze commissie, zal ik in afwachting van de uitspraak van de Raad van State consequent alle nieuwe beslissingen die strijdig zijn met de taalwetgeving en de drie geldende omzendbrieven, systematisch vernietigen.

Ik zal het gemeentelijk informatieblad van Kraainem waarnaar u verwijst, opvragen.

Mijn visie over de taalregistratie is echter bekend: de faciliteiten moeten steeds restrictief toegepast worden. Inwoners van faciliteitengemeenten moeten het gebruik van het Frans telkens opnieuw uitdrukkelijk aanvragen. Ik zal hierop blijven toezien.

Bij brief van 17 juli 2020 aan de gemeente Kraainem, over het onderzoek naar een Franstalige begeleidingsbrief die een burger van Kraainem kreeg bij het mondmasker dat door de gemeente werd bezorgd, deelde ik mee dat tot op vandaag de omzendbrieven-Peeters, -Keulen en -Bourgeois nog steeds van toepassing zijn.

De vertegenwoordiger van de gouverneur stelde tijdens de gemeenteraad van 30 maart 2021 vast dat een beslissing en een motie werden goedgekeurd over de taalregistratie, betiteld als volgt: 'Taalregistratie – bijhouden, gebruik en bekendmaking gemeentelijk register met de taalvoorkeur van de gemeente' en 'Motie over het gebruik van de correcte interpretatie van de taalwetgeving in bestuurszaken bij de diensten van de Vlaamse overheid'. Mijn administratie heeft deze beslissing en deze motie opgevraagd bij brief van 6 april 2021. Wanneer zij deze beslissing ontvangt, zal de administratie haar uiteraard grondig onderzoeken. Het gaat hier niet om een klacht maar om een ambtshalve opvraging vanuit de administratie van Binnenlands Bestuur zelf. Als blijkt dat de taalwetgeving en de omzendbrieven geschonden werden, zal ik vernietigend optreden, zoals ik steeds in het verleden heb aangekondigd.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, dit is een duidelijk antwoord. Ik ben blij dat u de zaak onderzoekt en dat er een brief is vertrokken vanuit de administratie en dat u zult optreden indien zou blijken dat er een overtreding is van de taalwetgeving. U verwees naar de procedures die hangende zijn bij de Raad van State. Ik ben zelf geen jurist van opleiding, maar ik respecteer de rechtsstaat. En dan lijkt het mij toch dat de juridische zaken die werden afgeklopt en die niet aanhangig zijn in een of andere beroepsprocedure, moeten worden toegepast. U zei het zelf in uw betoog: dat zijn die fameuze omzendbrieven. Die zijn wat ons betreft heel duidelijk. Het kan geen excuus zijn dat er nog procedures hangende zijn en dat we toch die omzendbrieven, die gebeiteld en juridisch verankerd zijn, niet gaan naleven. Ik verwijs hierbij naar de passage in het regeerakkoord die ik ook in vorige tussenkomsten heb geciteerd. Daar staat dat de interpretatie van die omzendbrieven aangehouden blijft en dat de Vlaamse Regering een assertieve houding zal aannemen en zich maximaal zal verzetten tegen pogingen om de Vlaamse interpretatie uit te hollen.

Ja, voor ons is het duidelijk. Die faciliteiten zijn uitdovend. Het Nederlands moet de voertaal blijven en het Frans de uitzondering. Het Frans zou telkens opnieuw aangevraagd moeten worden. Iemand die de keuze maakt om in Vlaanderen te komen wonen, weet dat de voertaal het Nederlands is en zeker dat de administratieve taal overduidelijk het Nederlands is. Ik denk dat de mensen voldoende kansen krijgen om zich hier in te burgeren en de taal te leren. Als we zouden meegaan in de taalregistratie van de faciliteitengemeenten die zowel Drogenbos als Kraainem nu aanhalen, dan installeren we in de praktijk een de facto gegarandeerde tweetaligheid in plaats van die faciliteiten. Dat is toch wel vrij jammer, want op de duur zijn de Franstaligen in de Vlaams Rand nog meer bevoordeeld dan de Vlamingen

in Brussel, waar het tweetalige gebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook niet altijd wordt nageleefd en er een benadeling van het Nederlands is.

Ik heb geen bijkomende vraag, minister. Ik wilde dit wel nog zeggen. Ik zal het dossier zeker en vast blijven opvolgen. Het is te belangrijk voor ons en ik hoop hetzelfde voor u als bevoegde Vlaamse minister.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Wat betreft de rondzendbrieven moeten we niet alleen de rondzendbrief- Peeters, -Keulen, -Bourgeois, maar toch ook die van Luc Martens van 1998, noemen want die blijft ook belangrijk voor de OCMW's. Inhoudelijk is ons standpunt daarin niet veranderd, evenmin als dat van de minister en van de collega. De toepassing van al die rondzendbrieven moet gegarandeerd blijven. Het is goed, minister, dat u dat nogmaals garandeert. Die taalregistratie is iets wat ik persoonlijk moeilijk verenigbaar acht met ons staatsbestel. De uitspraak ter zake van de Raad van State is dan ook te betreuren, maar goed, de scheiding der machten is ook een van de fundamenteën van onze staatsinrichting. Ik dank u, minister, om al die rondzendbrieven assertief af te dwingen.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik wil even aansluiten als niet-Vlaams-Brabander en zelfs als een Kempenaar. In de vele jaren dat ik hier in dit parlement zit, heb ik me, minister, heel vaak beziggehouden met het faciliteitenonderwijs en daar ook een decreet over gemaakt, waarbij we ook heel de lijdensweg van belangenconflicten en de Raad van State doorlopen hebben. Wat me stoort – en dat is in zijn algemeenheid en niet naar u gericht, minister noch naar uw voorgangers, die heel belangrijke rondzendbrieven hebben geschreven –: je moet je eens inbeelden dat we dat als buitenstaander bekijken. Natuurlijk is die rechtstaat heel belangrijk, maar steevast is het een verhaal – en ik denk al van in de jaren 70-80 – van regelgeving die genegeerd wordt en van een overheid die schorst of vernietigt. Tegen die schorsing of vernietiging wordt er beroep aangetekend en de vernietiging wordt vernietigd. En zo is dat een constante lijdensweg en vooraleer er daar een oplossing voor komt, moet ik denken aan de Ierse schrijver die het toneelstuk *Wachten op Godot* geschreven heeft. Dat is, nogmaals, geen verwijt aan iemand. We zitten constant in carrousels en het stoppen daarvan is blijkbaar heel moeilijk.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Voorzitter, eest en vooral deel ik uw frustratie ter zake. Het is inderdaad de context waar we in zitten. Dat heeft natuurlijk te maken met het wetgevende kader waarbinnen ik als minister moet werken. Ik ben deel van de uitvoerende macht en ik moet natuurlijk dat wetgevende kader respecteren. Het is frustrerend dat wanneer een minister optreedt tegen een bepaalde beslissing, men naar de Raad van State kan stappen – gelukkig maar dat dat kan, want anders is de minister een minidictator – om een bepaalde beleidsdaad aan te vechten, maar dan kom je in een carrousel terecht die heel lang kan duren en waar aan het Grondwettelijk Hof prejudiciële vragen moeten worden gesteld die geen termijnen hebben, die lang kunnen aanslepen enzovoort. Dat is nu eenmaal de context waarbinnen ik als minister moet werken, net als mijn voorgangers. Ik probeer dat op een consequente manier te doen.

Ten tweede is het heel terecht dat u ook de rondzendbrief van de goede collega Luc Martens vermeldt, want daarmee is er een kwartet aan rondzendbrieven en elk daarvan is afkomstig van een minister met een andere politieke kleur: een sociaaldemocraat, een christendemocraat, een liberaal en een Vlaams-nationalist.

Dus dat betekent ook dat die omzendbrieven, die elkaar eigenlijk aanvullen en in elkaars verlengde liggen, duidelijk maken dat er in Vlaanderen, over de partijgrenzen heen, een breed inzicht is over hoe we moeten omgaan met die faciliteiten.

Mevrouw De Coninck, daarin zeggen we eigenlijk allebei exact hetzelfde, en dat is ook een goede zaak. We willen namelijk dat die omzendbrieven worden toegepast – dat doe ik ook – en dat de faciliteiten restrictief worden geïnterpreteerd. We doen dat en zullen dat blijven doen. Dat is het kader waarbinnen we samen moeten opereren. Het is terecht dat u me daar regelmatig over bevaart: dat houdt het dossier warm en een minister alert. Ik heb uw tussenkomst aandachtig beluisterd en ik heb geen meningsverschillen kunnen ontwaren tussen uw analyses en de opstelling die ik als minister in dit dossier ervaar. Het is ook goed dat we daar op eenzelfde lijn zitten.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, ik dank u voor uw bijkomende toelichting. Het is inderdaad fijn en waar dat we op dezelfde lijn zitten.

Wat die omzendbrieven betreft, had ik Martens wel vermeld, maar ik had de omzendbrief van onze 'founding father' van mijn partij, de omzendbrief- Bourgeois niet vermeld. Vandaar dat ik dit toch even wilde vermelden.

Misschien moet u nog een omzendbrief-Somers uitvaardigen over die taalregistratie en moeten we er allemaal samen voor zorgen dat die wel gebeiteld geraakt en toegepast wordt. Er is een consensus binnen dit halfroond en ook de geest van die faciliteiten wordt hier gedeeld. Het is eigenlijk jammer dat, zoals de voorzitter van de commissie aangaf, het een juridisch spel wordt. In die zin wil ik nogmaals ons ongenoegen uiten over die zesde staatsvorming en meer bepaald over het feit dat toen tweetalige kamers zijn samengesteld voor de Raad van State. Ik denk dat we kunnen stellen dat dit alleszins niet tot die communautaire rust of stilstand heeft geleid.

De voorzitter: Toen u het had over een omzendbrief-Somers, vroeg ik me af waarom dat niet in een keer een proclamatie zou kunnen zijn.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de drietalige gemeentelijke communicatie van de gemeente Zaventem over het coronavaccinatiecentrum – 2799 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega's, minister, ik hoop dat die omzendbrief-Somers niet zal gaan over de niet-faciliteitengemeenten in de Rand, want daar gaat deze vraag over.

We hebben het een paar weken geleden al gehad over het verkeerde taalgebruik in het vaccinatiecentrum in Zaventem. U hebt gezegd dat u zou controleren wat daar precies fout is gelopen. Onze woorden waren toen nog niet koud of we zagen al meertalige filmpjes opduiken over het centrum. De inwoners kregen ook meertalige folders in de bus. Helaas moesten we vaststellen dat het initiatief daarvoor telkens bij het gemeentebestuur en bij de lokale Open Vld-afdeling lag.

Ik weet wat de reactie van sommigen is, want we hebben het daar ook in de plenaire vergadering al over gehad. Sommige partijen proberen dat te minimaliseren. Maar dan is het hen wellicht ontgaan dat Zaventem een eentalig

Nederlandstalige gemeente is en geen faciliteitengemeente. We klagen wel allemaal over hoe de faciliteitengemeenten en vooral Brussel de Nederlandstalige inwoners behandelen, maar hier gaat het echt wel over een eentalig Nederlandstalige gemeente.

Minister, u weet ook heel goed dat er een jarenlange strijd is gevoerd om ervoor te zorgen dat het Nederlands de enige bestuurstaal is in de gemeenten in de Vlaamse Rand. Ik zou denken dat dit voor iedereen van ons een heilig principe is, zelfs in tijden van crisis.

Ik erken wel het feit – we hebben het daar al meermaals over gehad – dat er campagnes gevoerd zijn om ervoor te zorgen dat iedereen mee is. Maar gerichte communicatie naar de inwoners moet voor mij nog steeds in het Nederlands zijn.

Gezien die bijkomende communicatie die na ons vorig debat heeft plaatsgevonden, had ik graag van u geweten of dat nazicht al heeft plaatsgevonden. Welke conclusies hebt u daaruit getrokken? Welke gevolgen zult u daaraan geven? Welke acties zult u ondernemen zodat de gemeente Zaventem zich in de toekomst wel aan de taalwetgeving zal houden?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, mevrouw Sminate. Dit is een vraag in een beetje dezelfde sfeer als de vorige vraag.

Ik gaf opdracht aan mijn administratie om navraag te doen inzake de communicatie in het vaccinatiecentrum van Zaventem. Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) nam op 17 maart 2021 contact op met de administrateur-generaal van het agentschap Zorg en Gezondheid, de heer Dirk Dewolf. Het agentschap Zorg en Gezondheid nam op zijn beurt contact op met de voorzitter van de eerstelijnszone Druivenstreek, professor doctor Devroey, over het gebruik van taal in het vaccinatiecentrum in Zaventem. Deze liet het volgende weten – ik citeer –: “Er werd door sommige medewerkers van het centrum ook vastgesteld dat er geen voorrang werd gegeven aan het Nederlands bij de communicatie met bezoekers. Sommige vaccinatoren waren nogal snel en spontaan om bezoekers in het Frans aan te spreken. De medewerkers die geen voorrang gaven aan het Nederlands bij de communicatie met bezoekers werden gewezen op het feit dat bezoekers eerst in het Nederlands moeten aangesproken worden. Alleen indien uit het eerste contact blijkt dat bezoekers het Nederlands niet machtig zijn, kunnen ze aangesproken worden in een andere taal. Er zijn de eerste dagen dus inderdaad enkele foutjes gebeurd maar de centrumverantwoordelijken zullen in de toekomst nog meer de nadruk leggen op correct taalgebruik tijdens de briefing van de medewerkers.” Einde citaat van wat de voorzitter van de eerstelijnszone Druivenstreek liet weten aan de administrateur-generaal van het agentschap Zorg en Gezondheid.

Mijn administratie nam ook al eerder contact op met het lokale bestuur en met het vaccinatiecentrum. Zo beantwoordde het Agentschap Binnenlands Bestuur op 12 februari 2021 een adviesvraag van de fractieleider en voorzitter van CD&V Zaventem, die als gemeenteraadslid ook zetelt in de zorgraad van de eerstelijnszone Druivenstreek. Hierin werd gewezen op artikel 33 en 34 van de wet die het gebruik van de taal in bestuurszaken regelt en het standpunt dat ik verwoordde in mijn antwoord op de vraag om uitleg van de heer Laeremans in de commissievergadering van 19 januari 2021. Dit betekent dat, rekening houdend met de richtsnoeren van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), informatie in meerdere nuttige talen kan worden verspreid, naast de opgelegde bestuurstaal, maar dan wel heel duidelijk binnen de context van de richtsnoeren die de VCT heeft vastgelegd.

Mijn administratie verstreekte op 16 februari 2021 een bijkomend advies aan de zorgraad van de eerstelijnszone Druivenstreek, waarin opnieuw verwezen wordt

naar mijn antwoord in de commissievergadering van 19 januari 2021 en mijn antwoord tijdens de plenaire vergadering 27 januari 2021.

In het kader van het bestuurlijk toezicht behandelde de gouverneur van Vlaams-Brabant op 9 april 2021 een klacht in verband met een meertalig filmpje, het filmpje waarnaar u verwees. Deze klacht werd door de gouverneur afgewezen omdat de taalwetgeving niet geschonden is.

Op dit ogenblik behandelt mijn administratie nog drie andere klachten, ingediend op 29 en 30 maart 2021, rond de verspreiding van een drietalige folder over de vaccinatiestrategie en het vaccinatiecentrum in Zaventem. Deze dossiers zijn nog in behandeling. Ik kan daar nu niet op vooruitlopen. De procedure voorziet immers dat het betrokken lokale bestuur eerst zijn reactie op de klacht kan formuleren, alvorens ik als minister een standpunt ten gronde kan innemen.

Samenvattend: het behoort tot de lokale autonomie om alle concrete elementen af te wegen en te beoordelen welke anderstalige communicatie effectief noodzakelijk is. Hier is enige beleidsruimte. De lokale besturen moeten de noodzakelijkheid beoordelen. Er mag enkel gecommuniceerd worden in de talen die vereist zijn om het beoogde doel te bereiken en uiteraard moet ik daar als minister toezicht op houden. Die communicatie kan alleen maar gebeuren binnen de strikte richtsnoeren die de VCT ter zake heeft opgesteld.

Zoals ik al eerder heb aangegeven: bij vermeende schending van de taalwetgeving door lokale besturen kan klacht worden ingediend bij de toezichthoudende overheid en/of de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Die klachten worden altijd op een ernstige en accurate manier behandeld. Mijn kabinet volgt die behandeling in tweede lijn ook actief op.

Als toezichthoudende overheid blijf ik, samen met mijn administratie, steeds beschikbaar om advies te verstrekken aan het lokale bestuur, aan de eerstelijnszone en aan de vaccinatiecentra.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ten eerste is het goed dat de medewerkers erop gewezen worden wat de taalwetgeving inhoudt en dat ze beloven dat ze het in de toekomst beter zullen doen. Op dat vlak denk ik dat we op de goede weg zitten. Maar ik heb u niets horen zeggen over de inrichting van het centrum zelf. Want daarover ging mijn vraag: het feit dat daar affiches werden opgehangen in drie talen, waarbij het Nederlands geen voorrang krijgt. Dat lijkt me dus toch nog steeds een probleem te zijn.

U verwijst ook naar de klacht over dat filmpje, die inderdaad werd afgewezen door de gouverneur. Maar u moet wel weten dat dat afgewezen werd wegens het feit dat dat filmpje offline gehaald is. Er kon dus niet meer vastgesteld worden dat daar inderdaad fouten werden gemaakt. Zo is het natuurlijk gemakkelijk.

Ik wil nogmaals herhalen dat ik het met u eens ben dat het informeren van de burger inderdaad heel belangrijk is. Maar ik zie hier in Zaventem geen enkele noodzaak om de regels te overtreden, waarbij een gemeentebestuur direct communiceert naar haar inwoners in andere talen, aangezien het enkele weken voordien al heel duidelijk gecommuniceerd had over het reilen en zeilen in het vaccinatiecentrum. Ik begrijp natuurlijk dat u geen uitleg kunt geven over lopende klachten, maar ik ga er toch van uit dat de situatie daar door uw diensten heel nauw verder opgevolgd zal worden.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Sminate, ik heb me vorige keer tegenover u geëngageerd dat ik die klachten op een accurate manier zou opvolgen. Ik ga dat ook blijven doen. Het bewijs daarvan is dat we daar ook stappen hebben gezet naar de mensen die als vrijwilliger in dat centrum werkten: daarvoor gebeurde er een noodzakelijke bijsturing. Inzake de klacht die geformuleerd werd, kan ik alleen maar vaststellen dat de gouverneur van Vlaams-Brabant, die u kent, heeft vastgesteld dat de taalwetgeving niet geschonden werd. Dan kan ik dat als minister natuurlijk niet overrulen, dan is dat de conclusie die we samen moeten aanvaarden.

Wat de andere lopende klachten betreft, waardeer ik dat u begrijpt en benadrukt dat ik in een lopende procedure natuurlijk moeilijk commentaar kan geven, want dan ben ik vooringenomen en dan heb ik geen objectieve en neutrale positie, die ik moet hebben om het dossier uiteindelijk te kunnen beoordelen. Dus daar moeten we nog even tijd geven aan de procedure zelf. Maar ik twijfel er niet aan dat u dat op de voet mee zult opvolgen en mij daar te gepasten tijde, wanneer het nodig is, opnieuw over zult bevragen.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Dat zal ik zeker doen, minister, want ik ben er echt van overtuigd dat lokale bestuurders die hier licht overheen gaan, niet beseffen hoe dat leeft in de Vlaamse Rand. Ik heb het al gezegd: we hebben er jaren voor gestreden om ervoor te zorgen dat het een evidentie is dat het Nederlands de enige bestuurstaal is. Als je dat niet begrijpt, dan begrijp je de gevoeligheid daarvan niet in onze regio. Ik zal dat dus inderdaad blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de mogelijke organisatie van correspondentietesten bij de Vlaamse overheid – 2811 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik wil het in deze vraag om uitleg met u hebben over de rol van de Vlaamse overheid als moderne werkgever. Het is, denk ik, altijd de ambitie van de Vlaamse overheid geweest om ervoor te zorgen dat talentvolle, ambitieuze medewerkers hun diensten zouden aanbieden om onze administraties te versterken. Dat is een heel goede zaak. De kern van dat hele verhaal is dat talenten en capaciteiten van die medewerkers centraal staan, en dat er niet wordt gekeken naar afkomst, geslacht, geloof, geaardheid enzovoort.

We hebben de afgelopen jaren ook gezien dat het proces van aanwerving werd geprofessionaliseerd, zodat elke kandidaat op een eerlijke en gelijkwaardige manier wordt gequoteerd. Bovendien krijgen de kandidaten de mogelijkheid om feedback te geven over hun ervaringen. Dat resulteert natuurlijk in een grote tevredenheid van de kandidaten over de selectieprocedure. We hebben in onze commissie gezien dat de ombudsman dat aanhaalt als een positief punt en dat dit inderdaad leidt tot een grote mate van tevredenheid.

Eind vorig jaar gaf u aan de mogelijkheid voor het gebruik van correspondentietesten bij de selectie en rekrutering van de Vlaamse overheid te zullen onderzoeken. Ik ben zelf van oordeel dat die correspondentietesten een ingrijpend instrument zullen of kunnen zijn, die bovendien de hele administratie een administratieve last zullen opleggen. Er zullen ambtenaren of onderzoekers worden

ingezet om valse antwoorden te sturen op vacatures bij de Vlaamse overheid. En dat terwijl die selectieverantwoordelijken net getraind zijn om neutraal te zijn in hun beoordeling. Dat wringt bij mij. Vooral omdat er volgens mij op dit moment, zoals ik in mijn inleiding aanhaalde, geen noodzaak toe is of die noodzaak tot hiertoe niet gebleken is.

Minister, hoe evalueert u zelf de huidige selectieprocedures bij de Vlaamse overheid? Hoe evalueert u de opleiding van de selectieverantwoordelijken?

Bent u van oordeel dat de huidige procedure discriminerend kan zijn? Zo ja, hoe staft u dit oordeel?

Welke concrete gegevens of informatie hanteert u om de noodzaak van correspondentietesten bij de Vlaamse overheid te onderbouwen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Sminate, de huidige selectieprocedures worden geëvalueerd op verschillende indicatoren. Zowel over invullingsgraad, doorlooptijd, aantal kandidaten, diversiteit en kandidaattevredenheid worden er cijfers bijgehouden en gerapporteerd.

Mijn administratie volgt een uitgewerkt proces voor de organisatie van selectieprocedures. Dit proces is gebaseerd op de voorschriften uit de omzendbrief en het Vlaamse personeelsstatuut en wordt steeds geëvalueerd op basis van feedback van kandidaten, leidinggevendenden, selectieverantwoordelijken, hr-professionals, de dienst Diversiteitsbeleid enzovoort. Waar nodig wordt dit bijgestuurd.

Er is een verplicht opleidingstraject voor iedere selector, onder de bevoegdheid van het Agentschap Overheidspersoneel.

Daarbovenop worden er jaarlijks verschillende ad-hocopleidingen georganiseerd over bepaalde thema's, bijvoorbeeld klare taal, genderneutraliteit, digitale selectieprocedures, diversiteit in selecties enzovoort. Dat uitgewerkte proces en die opleidingen helpen de selectieverantwoordelijken bij het uitvoeren van objectieve en kwalitatieve selectieprocedures.

De gemiddelde tevredenheid van entiteiten over de selectieverantwoordelijken ligt er hoog: tussen de 95 en 99 procent. Op basis van de tevredenheidscijfers concluderen we dat de selectieprocedures en opleiding van selectieverantwoordelijken positief worden geëvalueerd.

Gelijke kansen realiseren is een werk dat we elke dag opnieuw moeten doen en ook inspanningen vergt van de Vlaamse overheid, die een voorbeeldfunctie heeft. Zoals ik al in het Vlaams Parlement, in de plenaire vergadering van 6 januari, heb gezegd, ben ik ervan overtuigd dat de Vlaamse overheid op het vlak van gelijke kansen in haar aanwervingsbeleid zeer performant is. Dat is mijn vaste overtuiging. Maar ze heeft ook een voorbeeldfunctie. Het is niet omdat je overtuigd bent dat je goed bezig bent, dat je jezelf als organisatie daar niet op kunt testen. Zelfevaluaties kunnen ons interessante zaken leren ter verbetering van het gevoerde aanwervingsbeleid. Elk beleid kan natuurlijk beter, en wat heel bedreigend is voor elke organisatie, is een zekere zelfgenoegzaamheid waarbij men tevreden is over zichzelf en daardoor blind wordt voor bepaalde verbetertrajecten die nog doorlopen kunnen worden.

Een duurzaam diversiteitsbeleid vereist nu eenmaal dat we onze selectieprocessen en -instrumenten regelmatig tegen het licht moeten houden om ze te verbeteren waar nodig. Daarom heeft de Vlaamse Regering, zoals u weet, vorig jaar op advies van een onafhankelijk academisch expertencomité beslist om via academische

correspondentietesten een nulmeting te voeren op het selectieproces van de Vlaamse overheid. Een van de zaken die misschien met de nulmeting kunnen worden vastgesteld, is dat het selectiebeleid van de Vlaamse overheid op een correcte en objectieve manier functioneert. Dat versterkt de positie van de Vlaamse overheid als diversiteitsvriendelijke werkgever en daardoor kan met meer overtuiging, ook tegen hen die twijfelen aan en sceptisch zijn over de Vlaamse overheid, duidelijk gemaakt worden dat sollicitanten met een handicap, mensen met een bepaalde seksuele oriëntatie, van een bepaalde leeftijd of van een vreemde afkomst door de Vlaamse overheid altijd correct worden behandeld. Op die manier versterken we het vertrouwen in de Vlaamse overheid bij ondervertegenwoordigde groepen.

De bekendmaking dat de Vlaamse overheid een nulmeting zal doen bij zichzelf, heeft ook een positief impact gehad bij de private werkgevers. Zo heeft recent – het stond vandaag nog op de voorpagina van een onze landelijke kranten – een overgrote meerderheid van de sectoren beslist om in het kader van de sectorconvenanten van mijn collega Crevits ook een dergelijke nulmeting via bewustmakende correspondentietesten te verrichten. Daarom is het des te belangrijk dat de Vlaamse overheid als grootste publieke werkgever van Vlaanderen, net als deze private werkgevers, het goede voorbeeld geeft – het principe van ‘practice what you preach’ – en ook de eigen werking onder de loep neemt via die correspondentietesten.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik begrijp dat een overheid altijd kritisch moet zijn voor zichzelf en dat ze zichzelf moet durven in vraag te stellen als dat nodig is. Het aantonen van die noodzaak is voor mij nog niet gebeurd. U zegt zelf dat de procedure tot ieders tevredenheid verloopt. Voor mij zijn die correspondentietesten dus een oplossing voor een probleem waarvan nog niet aangetoond is dat het er überhaupt is. Ik denk niet dat de perceptie is dat de Vlaamse overheid een discriminerende bende is. U zegt dat ook niet, integendeel. Het rapport van de ombudsman bevestigt dat ook.

Ik stel me daar toch vragen bij, ook bij de kostprijs. Daar hebben we het nog niet over gehad. Als u van plan bent om dit door te zetten, hebt u al een raming kunnen maken over wat de hele procedure de Vlaamse overheid zal kosten? Dat is mijn bijkomende vraag.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Eerst en vooral lees ik dat er een totaalbudget wordt uitgetrokken van 3,2 miljoen euro in het kader van de aanpak van discriminatie binnen allerlei sectoren van de arbeidsmarkt. Daar hebt u misschien een antwoord op uw vraag, mevrouw Sminate, wat al deze onzin kost.

Tot slot wil ik zeggen dat ik u 100 procent steun in het afkeuren van dit diversiteitsgezeik en van deze stalinistische methodes.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Mevrouw Simate, het is boeiend dat deze vraag vandaag wordt gesteld, nu het nieuws wordt bekendgemaakt dat minister Crevits een akkoord heeft gesloten met 33 private sectoren over het invoeren van die correspondentietesten om discriminatie op de arbeidsmarkt tegen te gaan.

Ik wil benadrukken dat het heel positief is dat een overgrote meerderheid van de sollicitanten bij de Vlaamse overheid zegt tevreden te zijn over de selectieprocedure en over de feedback die ze krijgen. Dat bewijst inderdaad, mevrouw Sminate, dat de Vlaamse overheid de rekrutering van nieuwe personeelsleden op een heel professionele manier aanpakt. Maar – en dan ben ik het minder eens met

u – dat betekent niet dat er geen ruimte zou zijn om er ook via die correspondentietesten over te waken dat in heel het rekruteringsproces nergens sprake is van discriminatie of racisme. Ik denk dat die nulmeting er net voor kan zorgen dat we dit objectief kunnen vaststellen. Ik denk dat u het probleem een beetje omdraait. Het is een beetje een 'de kip of het ei'-discussie. U zegt dat u daar geen noodzaak toe ziet. Ik stel voor dat we die correspondentietesten dat laten bewijzen.

Een aantal jaar geleden hebben we in dit parlement een resolutie goedgekeurd over de bestrijding van racisme en discriminatie, waarin we aan de Vlaamse overheid hebben gevraagd om actief een antidiscriminatiebeleid te voeren binnen de Vlaamse overheid zelf. De minister heeft gelijk dat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie heeft. We zien dat wat Vlaanderen als werkgever doet, ook een impact heeft op de privésector. Ik denk dat het gebruik van die correspondentietesten alvast volledig valt binnen de uitvoering van die resolutie.

Minister, ik heb nog een vraag. U hebt bijna een jaar geleden verklaard dat u het systeem van die correspondentietesten zou willen aanbieden aan lokale besturen. Hoe loopt de uitrol daarvan bij de lokale besturen? Hebt u er zicht op of die lokale besturen daar effectief mee aan de slag zullen gaan?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik sluit me aan bij wat collega Van de Wauwer heeft gezegd. Wij geloven wel in die correspondentietesten en wij geloven ook absoluut dat het belangrijk is dat de Vlaamse overheid het goede voorbeeld geeft. We kunnen en moeten ervan uitgaan dat de overheid op dat vlak haar job goed doet, maar er sowieso van uitgaan dat er geen enkel probleem zal zijn, lijkt me iets te kort door de bocht. We hopen dat natuurlijk, maar we moeten in elk geval dat voorbeeld geven.

Ik ben er ook van overtuigd dat wanneer de Vlaamse overheid niet duidelijk had gezegd dat zij die correspondentietesten wil organiseren, we die 33 privésectoren misschien niet hadden kunnen overtuigen om daar ook gebruik van te maken. Hoe men het draait of keert, discriminatie is een probleem. We zullen nu zien hoe groot het probleem is. Het gaat hier over een nulmeting. Ik begrijp ook niet goed waarom men zich daartegen verzet. We willen gewoon nagaan of er een probleem is, en zo ja, hoe groot het probleem is. In de volgende stappen willen we nadenken over hoe we dat probleem kunnen aanpakken. Ik begrijp dan ook niet goed de weerstand daartegen. Ik begrijp dat natuurlijk wel van collega van Rooy. Dat is zijn redenering: hij vindt dat allemaal gezeik. Ik denk dat ik hem bijna geciteerd heb, maar dat zijn dan zijn woorden. Ik begrijp dus niet zo goed waarom men zich daartegen verzet. Laat ons die nulmeting doen en nagaan of er een probleem is, zo ja, hoe groot, en nadenken over hoe we dat kunnen aanpakken.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank de sprekers voor hun tussenkomsten. Ik zal beginnen met de kern van de uitdaging. Ik geloof dat we goed bezig zijn met de Vlaamse administratie. Mevrouw Sminate, volgens mij denken we daar hetzelfde over: de Vlaamse administratie is goed bezig. Maar tegelijkertijd geloof ik dat mensen die van zichzelf zeggen dat ze goed bezig zijn, een sterker argument hebben wanneer derden dat op een onafhankelijke manier bevestigen. Op dat moment is men veel geloofwaardiger en kan men met veel meer overtuiging herhalen dat men goed bezig is.

In Vlaanderen moeten we er erg voor opletten dat de middelmaat niet de norm wordt. Het is niet omdat we goed bezig zijn dat we misschien hier en daar niet nog beter kunnen, dat er geen ruimte meer is om te excelleren. Als Vlamingen moeten we proberen uitmuntend te zijn in onze organisatie. Wanneer een organisatie

verder wil kunnen groeien, is het enorm belangrijk dat zij zich regelmatig door derden laat testen en externe evaluaties aanvaardt. Private bedrijven en organisaties en heel veel sectoren doen dat. De Vlaamse overheid moet ook bereid zijn dat voor zichzelf te doen. En dat is wat de Vlaamse Regering ook heeft beslist. Zij wil die nulmeting doen en nagaan waar er verbetering mogelijk is. De vraag daarbij is of het zelfbeeld dat zij heeft, namelijk dat zij vandaag een heel performante organisatie is, kan worden bevestigd.

Ik denk dat we dat spoor moeten durven te volgen en te bewandelen.

Wat de heer Van Rooy zegt over de 3,2 miljoen euro, heeft volgens mij te maken met de sectorconvenanten en heeft geen betrekking op het dossier dat we hier behandelen. Hier zijn we samen met de Vlaamse administratie, het Agentschap Innoveren en Ondernemen en de dienst Diversiteitsbeleid een traject aan het uitwerken. Zodra dat traject er is, zullen we kunnen inschatten welke inspanning we daar willen doen. Ik kan daar op dit moment niet meer informatie over geven. Ik heb wel begrepen uit de kleurrijke tussenkomst van de heer Van Rooy, met bijpassend vocabularium, dat we misschien ook een nieuwe kansengroep moeten oprichten, namelijk de mensen die lijden aan het syndroom van Gilles de la Tourette. Misschien moeten we daar nog een speciale actie voor ontwikkelen.

Wat de nulmeting betreft en de flankerende maatregelen die we eventueel willen nemen ten aanzien van de lokale besturen, bekijken we met de administratie Binnenlands Bestuur of die correspondentietesten in een breder kader kunnen worden meegenomen. Maar de praktijk op het terrein is dat vandaag steeds meer lokale besturen die correspondentietesten gebruiken als instrument. De steden die dat momenteel doen, zijn Antwerpen, Leuven, Gent, Mechelen en nog vele andere. Wanneer we optellen over hoeveel mensen het gaat en wanneer we dan heel specifiek kijken naar mensen met een migratieachtergrond, dan blijkt dat meer dan de helft van de Vlamingen met migratieroots vandaag woont in gemeenten waar die correspondentietesten een instrument zijn om het beleid ondersteunen en te verbeteren. Dat is dus ook een evolutie die maatschappelijk bezig is en die nu ook wordt uitgerold in het sectorconvenant dat de Vlaamse overheid heeft gesloten voor de eigen organisatie. Dit is een instrument dat ons kan helpen om een samenleving te creëren waarbij we mensen met een handicap, mensen met een bepaalde seksuele voorkeur of een bepaalde geaardheid, mensen met een zekere leeftijd enzovoort, gelijke kansen garanderen wanneer ze op zoek gaan naar een job, hetzij bij de overheid, hetzij in de private sector.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Ik had natuurlijk niet verwacht dat we vandaag allemaal op dezelfde lijn zouden zitten over deze thematiek.

Collega Van de Wauwer, de timing van mijn vraag is inderdaad opvallend, omdat net vandaag Jan Denys grote vraagtekens plaatst bij het sturen van nepsollicitaties bij de Vlaamse overheid. Men kan het dus op verschillende manieren bekijken.

Collega Ongena, u zegt niet te begrijpen waarom ik me hiertegen verzet. Ik zal het nogmaals proberen uit te leggen. Ik vind het vreemd dat de overheid de overheid gaat controleren om te zien of die overheid zich wel aan de regels houdt. Die regels zijn vandaag al heel strikt voor wat antidiscriminatie betreft. We zullen dus mensen betalen om dat te doen, terwijl nergens is aangetoond dat dat nodig zou zijn. Ik wilde mijn repliek eigenlijk afsluiten met te zeggen dat er manieren zijn om eerst te onderzoeken of die noodzaak er. De minister heeft in zijn eerste repliek al aangegeven hoe goed de Vlaamse overheid bezig is en hoe groot de tevredenheid is. Voor mij is die noodzaak helaas tot op vandaag niet aangetoond.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de huisvesting van illegalen in Gent – 2870 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, meer dan de helft van de 1900 daklozen in Gent beschikt niet over de Belgische nationaliteit. 57 procent van hen verblijft illegaal in Gent, zo bleek uit een telling die in oktober vorig jaar werd gehouden.

Maar in plaats van politie in te zetten om illegalen op te sporen, wil het Gentse stadsbestuur blijkbaar extra opvang voorzien, enkel voor illegale daklozen. De stad Gent plant immers om voor 1,2 miljoen euro de jeugdherberg Hostel 47 in de Blekerijstraat met dit doel aan te kopen. In het raadsbesluit dat hieromtrent moet worden goedgekeurd, wordt er vermeld dat betreffend goed gebruikt zal worden voor de opvang van daklozen zonder wettig verblijf.

Volgens artikel 57, § 2, eerste lid van de OCMW-wet van 8 juli 1976 kan de stad Gent geen meerderjarige illegalen opvangen, behalve in het kader van dringende medische hulpverlening, die dan normaal in een ziekenhuis zal moeten worden verstrekt, of wanneer de illegaal in een programma voor vrijwillige terugkeer is gestapt en hij zijn terugkeer niet verhindert. Volgens hetzelfde artikel van dezelfde wet, een beetje verder, kan de stad Gent zelfs geen minderjarige illegalen opvangen. Minderjarigen kunnen uitsluitend in een federaal opvangcentrum onderdak krijgen, eventueel met hun ouders. De vraag rijst dan ook of de stad Gent met dergelijke intenties een opvanghuis voor illegalen kan inrichten in de Blekerijstraat. Bovendien kan men ook verwijzen naar artikel 77, § 1 van de Belgische asiel- en immigratiewetgeving, dat stelt dat het faciliteren van irreguliere migranten strafbaar is. Voor dergelijke feiten kunnen zelfs boetes van 1700 tot 6000 euro opgelegd worden, plus nog een gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar.

Het Vlaams regeerakkoord bepaalt dat mensen zonder wettig verblijf niet langer worden benaderd vanuit het integratiebeleid, maar dat weliswaar geen afbreuk zou worden gedaan aan hun basisrechten. Over het toezicht op de gemeenten bepaalt het regeerakkoord – en ik citeer–: "De Vlaamse overheid focust op de ondersteuning en coaching van de lokale besturen. Het algemeen bestuurlijk toezicht wordt op een restrictieve manier toegepast en beperkt zich tot wettigheids-toezicht." Het lijkt erop dat de stad Gent de wetgeving manifest overtreedt, wat bijgevolg een optreden van de minister verantwoordt.

Minister, hoe reageert u op het initiatief van de stad Gent? Hoe evalueert u de wettelijkheid ervan en welke initiatieven neemt u desgevallend om de wet te doen toepassen? Hoe evalueert u dit initiatief in het licht van uw integratiebeleid, dat mensen zonder wettig verblijf wil uitsluiten als doelgroep van het integratiebeleid? Bevestigt u dat de terugkeer van illegalen naar het land van herkomst de enige optie kan en moet zijn? Hoe moeten lokale besturen omspringen met het respect voor de basisrechten van illegalen om te voorkomen dat overtredingen van de immigratiewetgeving worden gedoogd en de terugkeer aldus wordt belemmerd?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Deckmyn, eerst en vooral welkom in onze commissie, en bedankt voor uw vraag.

In lijn met het Vlaams regeerakkoord zullen personen zonder wettig verblijf inderdaad niet langer tot de doelgroep van het integratiebeleid behoren. Dit maakt deel uit van de wijzigingen aan het Inburgeringsdecreet, dat de ambitie heeft om in werking te treden begin 2022. U weet dat dat nieuwe decreet nog naar het parlement moet komen. We mikken op begin 2022 om het nieuwe decreet in werking te laten treden.

Het Vlaams regeerakkoord benadrukt ook dat dit geen afbreuk doet aan de basisrechten van mensen zonder wettig verblijf. Die grondrechten moeten gewaarborgd worden door de bevoegde beleidsdomeinen. Met deze regelgeving verhinderen we ook allerminst dat andere overheden initiatieven nemen naar deze doelgroep. Daarnaast geldt uiteraard ook de federale wetgeving rond verblijfstatuut en de autonomie van het lokaal bestuur om in te zetten op sociale, woon- of armoede-problematieken.

Dit gezegd zijnde, ben ik voorstander van de autonomie voor lokale besturen. Het bestuurlijk toezicht is doorheen de jaren dan ook geëvolueerd van een zeer controlerend toezicht naar een toezicht dat uitgaat van vertrouwen in de lokale besturen. Indien er een klacht wordt ingediend tegen een besluit met betrekking tot de aankoop van een jeugdherberg – een besluit dat nog genomen moet worden in de gemeenteraad van Gent, als ik het goed begrepen heb – zal er een toetsing gebeuren aan het recht en aan het algemeen belang, in het kader van bestuurlijk toezicht.

Maar vooralsnog denk ik dat u zich in deze stand van zaken met uw vraag moet richten tot het lokaal bestuur van de stad Gent. Daar wordt dit dossier binnenkort op de gemeenteraad behandeld. Ik denk dat het democratische debat tussen voor- en tegenstanders van deze maatregel in de eerste plaats lokaal in Gent moet worden gevoerd.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, ik ben eigenlijk niet tevreden met uw antwoord. Ik vind het heel jammer dat u een beetje de paraplu opentrekt en eigenlijk uw verantwoordelijkheid ontvlucht. Ik vind het jammer, want ik hoopte dat het antwoord dat u zou geven ons de mogelijkheid zou bieden op een debat volgende week in de gemeenteraad – het besluit is al in de commissie besproken en komt volgende week inderdaad op de gemeenteraad. Ik had toch een beetje meer moed van u verwacht, een beetje meer stellingname. Ik heb u de diverse artikelen doorgegeven van de OCMW-wet en de Belgische asiel- en migratiewetgeving. Ik vraag aan u als minister of dit de toetsing doorstaat. Maar u trekt uw paraplu open en blijkbaar ontwijkt u het debat. Ik ben het met u eens dat er een grote autonomie moet zijn voor de lokale besturen om zelf hun ding te doen. Dat heb ik trouwens in andere commissies en debatten ook al naar voren geschoven. Maar als er hier nu een manifeste overtreding is, vind ik dat u ook uw verantwoordelijkheid als minister van Binnenlands Bestuur moet nemen, want dat bent u toch nog altijd, dacht ik. U zegt dat er maar klacht ingediend moet worden en dat het debat op de gemeenteraad moet gebeuren. Maar ik kan u geruststellen: ik heb al een klacht ingediend en ik zal het debat aangaan. Dat zijn zaken die moeten gebeuren, daar bent u volledig correct in. Maar wat ook moet gebeuren, is een stellingname van u als minister van Binnenlands Bestuur. En dat doet u niet. Ik vind dat spijtig, omdat in de bespreking in de commissie van de gemeenteraad van Gent de bevoegde schepen heel duidelijk gezegd heeft en dat er heel duidelijk gestipuleerd is dat het hier heel duidelijk over opvang van illegalen gaat.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, collega's, bij de Pippi Langkous-affaire uit Gent, waar we het hier ook over gehad hebben, hebben we ook grote vragen gesteld over de acties van het stadsbestuur. Dit dossier is voornamelijk zeker een

lokaal dossier. Ook wij vinden het belangrijk om de lokale autonomie te respecteren. Maar hier is het toch wel wat anders, omdat men lijnrecht ingaat tegen de federale wetgeving en elementen van ons Vlaams beleid. De stem van de Vlaming is nochtans zeer duidelijk: een streng maar rechtvaardig asiel- en migratiebeleid. Ook ons integratieverhaal is een verhaal van rechten en plichten. Maar daar heeft men in Gent blijkbaar lak aan. Zo ondermijnt men ook het broze en soms zelfs onbestaande draagvlak voor migratie nog meer. Deze beslissing is volgens mij dan ook ingegeven vanuit een misplaatste humane reflex, die eigenlijk alleen maar bijdraagt aan menselijk leed. Het geeft mensen valse hoop, in plaats van oplossingen aan te reiken. Dat is iets dat we net willen vermijden. U hebt als minister ook telkens gezegd dat we de mensen geen valse hoop mogen geven. We doen dat ook door ons integratie- en inburgeringstraject enkel en alleen voor te behouden voor personen die hier wel degelijk een duurzaam verblijfsrecht hebben en hier dus een toekomst zullen uitbouwen.

Deze discussie moet dus in de eerste plaats lokaal en zeker ook federaal gevoerd worden. Collega Deckmyn, onze lokale afdeling heeft in de pers ook heel duidelijk laten weten wat ze hiervan vindt en zal deze discussie ook in de gemeenteraad van Gent voeren. Ik wens haar pleidooi hier dan ook nog eens volledig te ondersteunen. Bovendien heeft een laks migratiebeleid ook in andere steden gevolgen. We dragen in Zeebrugge dagelijks de gevolgen van het Brusselse lakse beleid wat transmigratie betreft. Daar is er een hub. Ik hoop dat we in Gent toch ook niet evolueren naar zo'n hub.

Minister, u bent bevoegd voor Integratie en Inburgering. Ik hoop dat u vanuit die hoedanigheid een duidelijk signaal zendt naar Gent dat dergelijke initiatieven laakbaar zijn en dat men toch het best overweegt om het hele project te herzien. Ik hoop dat u de lokale besturen aanmoedigt tot samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken, met het oog op effectieve opvolging en dus terugkeer van volledig uitgeprocedeerde personen die weigeren vrijwillig terug te keren of weigeren een gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u, collega's, voor de tussenkomsten. Mevrouw De Vreese, ik vond het een zeer gedreven tussenkomst. U doet dat steeds met veel passie. Maar dat is een tussenkomst die thuishoort in het federale parlement. Dat mag u me niet kwalijk nemen. Het is een discussie die gaat over migratiebeleid, over wat we doen met mensen die uitgeprocedeed zijn, over problemen in Zeebrugge met mensen die hier illegaal zijn. U wijt dat aan een bepaald beleid. Maar dat is natuurlijk een federaal debat. Ik zou graag minister zijn van alles – sommigen verwijten me die ambitie te koesteren – maar ik probeer dat niet te zijn. Ik probeer toch wel binnen de Vlaamse bevoegdheden te blijven.

Een tweede opmerking is bedoeld voor de heer Deckmyn en een beetje voor mevrouw De Vreese, die verwees naar Pippi Langkous. Ik moest even nadenken waarover het juist ging, maar ik ben weer mee. We moeten opletten dat we het Vlaams Parlement niet herleiden tot een soort van parallel orgaan dat lokale debatten hier ofwel opwarmt ofwel voorbereidt. De lokale context is de gemeenteraad van Gent. Ik denk dat daar het debat gevoerd moet worden. Ik zou het heel weinig respectvol vinden, mijnheer Deckmyn – en dat heeft heel weinig met een paraplu te maken – dat nog voor het debat in de gemeenteraad van Gent gevoerd is, wij dat hier in het Vlaams Parlement al beslechten, voorbereiden, er al een eerste gesprek over voeren. Ik vind dat daar de lokale autonomie ten volle moet kunnen spelen.

Ik vind uw houding erg defensief. Toen ik in de jaren 90 nog in de oppositie zat in Mechelen en wanneer er een lokaal gemeenteraadsdebat was, dan was ik er niet op voorhand van overtuigd dat de meerderheid haar wil zou kunnen opleggen. Ik

vocht voor mijn zaak. En ik ben er, in alle eerlijkheid, regelmatig in geslaagd om de meerderheid te overtuigen van een ander inzicht. U zegt nu echter al op voorhand: je moet nu al beginnen met je te wapenen, want ze gaan daar iets beslissen waar ik vanuit de oppositie niet akkoord mee ga. Ik denk dat het de eerste taak van een oppositieraadslid is te proberen zijn punt duidelijk te maken in de gemeenteraad van Gent. Dus ik hoop dat dat debat daar ten volle gevoerd wordt, dat u uw argumenten kunt gebruiken en dat de meerderheid haar argumentatie daarnaast plaatst. En als er dan een klacht volgt, dan zal ik die klacht beoordelen volgens de geëigende procedures. Dan zal ik daar ook mijn verantwoordelijkheid in opnemen en de wettelijkheidstoets uitvoeren.

Maar u hebt zonet iets gezegd dat de zaak nog complexer maakt. U hebt gezegd, mijnheer Deckmyn, dat u al een klacht ingediend hebt over deze zaak en mij er dus bij betrokken hebt, als ik het goed begrepen heb. Dat is voor mij een nieuw feit. Dat maakt het voor mij totaal onmogelijk om ten gronde nog iets te zeggen, want u hebt mij al betrokken bij een klacht, bij een procedure. Dan moet ik natuurlijk de procedurele regels helemaal volgen en moet ik eerst het dossier bestuderen en de kans geven aan het stadsbestuur om zich te verantwoorden, om daarna een beslissing ten gronde te nemen.

Als ik dat niet doe, dan respecteer ik de spelregels niet van die klachtenprocedure en heeft men een grond om bij de Raad van State of bij andere instanties te vragen om de vernietiging van mijn beslissing ter zake. Dus indien u al een klacht hebt ingediend over dit dossier, dan ben ik helemaal gebonden door een zekere terughoudendheid. Maar zelfs zonder die klacht moet eerst het debat lokaal gevoerd worden en vind ik niet dat we het Vlaams Parlement moeten herleiden tot een soort van parallel circuit om lokale debatten hier te recyclen. Ik begrijp dat een Vlaams minister de ambitie heeft om de federale bevoegdheden allemaal naar Vlaanderen te brengen. Maar we leven in een rechtsstaat en dus is dit op dit moment niet aan de orde. Ik moet me dus federaal een beetje inhouden.

Mijnheer Deckmyn, ik wens u dus veel debatlust toe in de gemeenteraad van Gent. Ik ben ervan overtuigd dat u, eloquent als u bent, daar uw argumenten zult formuleren. Maar ik ben er ook van overtuigd dat het stadsbestuur van Gent goede tegenargumenten op tafel zal leggen. Dat zal beslecht worden in de lokale democratie, in de gemeenteraad. Als u dan de noodzaak voelt om een klacht in te dienen, zullen we die op de meest correcte wijze behandelen.

De voorzitter: Als voorzitter wil ik nog het volgende meegeven. Mochten we kennis gehad hebben van een klacht ter zake, dan had ik deze vraag niet ontvanke-lijk verklaard.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, de klacht is gewoon ingediend bij de politie. Minister, wat het parallelle debat betreft: ten eerste is het Gentse stadsbestuur volledig doorgedraaid, zoals collega De Vreese al naar voren schoof. Minister, ik vroeg niet om hier het debat te voeren omtrent wat er in Gent gebeurt. Ik vraag een stellingname van u, of de zaken die ik vooraf naar voren heb geschoven, de wetgeving niet overtreden. U bent bevoegd als minister van Binnenlands Bestuur om hier een stelling in te nemen. Eigenlijk heeft collega De Vreese dat ook bevestigd. Dat is dus een coalitiepartner van uzelf, die alleen maar mijn stelling bevestigt. Het gaat niet enkel om een lokaal en federaal debat. U bent minister van Binnenlands Bestuur. U moet een signaal geven als een wet overtreden wordt.

Wat mij betreft, zullen we het debat inderdaad nog verder voeren. Ik ben alvast van plan om mij daar sterk voor in te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over rebellerende burgemeesters in het licht van de coronalockdown – 2909 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, ik weet dat ik de rebel in u natuurlijk wat extra trigger met een vraag met zo'n titel. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

In de aanloop naar het Overlegcomité van 14 april konden we een aantal opvallende zaken waarnemen, namelijk dat een aantal burgemeesters en een gouverneur, eerst ten zuiden van de taalgrens maar later ook aan Vlaamse zijde, aankondigden zich niet langer te zullen houden aan bepaalde coronamaatregelen mochten deze worden aangehouden. Het ging vooral over de eerder aangekondigde heropening van de horeca op 1 mei. Die moest er wat hen betreft sowieso komen. Enkele kustburgemeesters, maar evengoed burgemeesters van kleinere gemeentes in het midden van West-Vlaanderen, verklaarden dat ze de uitbaters niets in de weg zouden leggen wanneer zij zouden beslissen om hun zaak of hun terras te openen, ook al besliste het Overlegcomité om de opening van de horeca een week achteruit te schuiven, en dan nog enkel voor de terrassen.

Collega's die mij al langer volgen, en ik hoop ook burgemeesters die deze commissie al een tijd volgen, weten dat we in deze commissie allemaal de overtuiging delen dat burgemeesters bij uitstek diegenen zijn die het voorbije jaar in de frontlinie hebben gestaan om de algemene coronamaatregelen lokaal te vertalen en te implementeren – soms iets verfijnder en dwingender, maar nooit lakser. Dat valt immers buiten hun bevoegdheid. Er kunnen lokaal strengere maatregelen opgelegd worden, maar geen soepeler maatregelen. De handhaving van regelgeving daarentegen valt volop binnen hun takenpakket, hierbij uiteraard ondersteund door hun lokale politiekorps.

Uiteraard wordt de soep nooit zo heet gegeten als ze wordt opgediend. Tot op heden is er in de feiten nog geen sprake van burgemeesterlijke ongehoorzaamheid.

We hebben ook na het Overlegcomité uitspraken gehoord van burgemeesters, maar tegelijk ook wel verstandige uitspraken van horeca-uitbaters die niet dezelfde noodzaak voelden als hun burgemeester. Maar toch, minister, zijn dergelijke uitspraken bijzonder nefast voor het draagvlak van de coronamaatregelen, omdat ze uitgaan van iemand met een bepaalde autoriteit en een gezag in zijn gemeente. Daarenboven is in hoofde van een burgemeester aangekondigde rebellie ook al een stuk een vorm van rebellie. Uiteraard heeft iedereen het recht op vrije meningsuiting, maar dat is iets anders dan als burgemeester in de praktijk maatregelen niet meer naleven.

Eerder gaven diverse burgemeesters ook al aan dat ze het steeds moeilijker hebben om de maatregelen verkocht te krijgen aan de bevolking. Ik spreek zelf regelmatig met burgemeesters, en ik heb daar alle begrip voor. Burgemeesters verdienen onze steun niet enkel bij het verpakken van de boodschap maar ook om ervoor te zorgen dat die boodschap redelijk, draaglijk en proportioneel is en dus ook uitlegbaar. Het is vooral belangrijk dat de genomen beslissingen uniform worden uitgevoerd en dat er geen opbod ontstaat tussen toffe en strenge burgemeesters, tussen gemeenten die strikt tussen de lijntjes blijven en gemeenten waar de kantjes ervan af worden gelopen. Je zult maar de burgemeester zijn die de maatregelen wel wil naleven maar die in de buurgemeente zit van de gemeente waar de maatregelen niet worden nageleefd. Het laatste waarmee we onze

burgemeesters moeten opzadelen, is dat ze dagelijks, in het echte leven en online, moeten verantwoorden waarom de regels bij hen wel gelden en in de buurgemeente niet.

Minister, hoe reageert u op de aangekondigde rebellie van enkele burgemeesters? Sprak u hen hierop aan? Welke boodschap gaf u hun eventueel mee?

Hoe zult u voorkomen dat er een opbod ontstaat tussen gemeenten die de algemene regels op een andere wijze implementeren of handhaven?

Erkent u dat burgemeesters een voorbeeldfunctie hebben die belangrijk is voor het onderbouwen van een draagvlak voor de coronamaatregelen? Valt het opbouwen van gedragenheid van regelgeving volgens u onder de basisopdrachten van een burgemeester?

Hoe reageert u op burgemeesters die aangeven dat zij het niet meer uitgelegd en verkocht krijgen aan hun bevolking? Hoe wilt u hen bij deze uitdaging versterken en ondersteunen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Vaneekhout, ik begrijp uw vraag. Ik zal niet zeggen dat ik het met elk woord en met elke letter van uw analyse volledig eens ben, maar ik kan me toch heel sterk vinden in uw benadering.

We leven vandaag al een jaar in die verschrikkelijke coronacrisis. We zijn dat allemaal heel erg beu. En we zijn het niet alleen beu, voor sommige mensen is het een dramatische periode. Omdat ze geïsoleerd geraken, vereenzamen, een ongehooflijke behoefte hebben aan menselijk contact. En voor andere mensen is het een dramatische periode omdat ze daarbovenop economisch zwaar worden geraakt. De horecasector ziet verschrikkelijk af. Men mag dat niet onderschatten. Toch moeten we proberen goed te blijven begrijpen dat wat zich vandaag in de ziekenhuizen afspeelt, dramatisch is. Onlangs vertelde iemand die al heel veel jaren in de politiek zit dat wanneer er zich een nationale ramp voordoet waarbij veertig mensen sterven, we daar jaren nadien nog over praten. Dat gebeurt vandaag nog elke dag. Elke dag, dag na dag, sterven er veertig mensen. In normale tijden is dat een ramp waarvoor we een monument oprichten en waarover we jaren nadien nog praten. Onze ziekenhuizen liggen vol. Van de getuigenissen van mensen die op de corona-afdelingen werken, word je stil. Dat is heel confronterend, heel pijnlijk. Na de ramp die gisteren in Brussel gebeurde, had men amper voldoende plaatsen om die mensen op te vangen. Er worden vandaag levensnoodzakelijke ingrepen uitgesteld omdat we te weinig capaciteit hebben. De cijfers dalen gelukkig, maar heel traag. Het vaccineren gaat vooruit. Dat gebeurt rapper dan een maand geleden, we hebben mooie vooruitzichten. Daarnet heeft minister Beke in de commissie nog eens bevestigd dat 11 juli nog altijd een datum blijft waarover we hoopvol kunnen zijn. We zitten vandaag op het moeilijkste moment, het kantelmoment.

Veel van onze senioren zijn gevaccineerd, gelukkig maar: dat verandert de mentale instelling van de mensen. De mensen zullen daardoor wat soepeler willen zijn. De kleinkinderen hebben nu het gevoel dat hun grootouders veilig zijn. En ze denken dat ze zelf minder risico lopen. Je komt dus in een moeilijk moment. Op zo'n moment is er nood aan eenheid van commando. Dat is heel belangrijk. Burgemeesters zitten daar in een ongelooflijk moeilijke situatie. Er zijn er hier een paar aanwezig. Ze zitten tussen hamer en aambeeld. Ze krijgen het niet altijd meer eenvoudig verkocht en uitgelegd. Elke maatregel is vatbaar voor kritiek. Dat is evident en ook logisch. Maar er is altijd een palet van maatregelen die je moet nemen om de toestand beheersbaar en onder controle te houden. Bij het beslissen moet er op voorhand worden gediscussieerd. Maar als er beslist is, is het de taak

van iedereen die verantwoordelijkheid draagt in zo'n crisis om die beslissingen mee te dragen.

Als een burgemeester zegt dat een maatregel onverstandig is, fout of contra-productief, en zegt dat te kunnen staven met studies en dossiers, legitimeert hij, of hij het wil of niet, elke burger die voor zichzelf beslist welke maatregelen hij onrechtvaardig of onwettig of onjuist vindt. En zo opent hij de deur voor dissidentie. Hij legitimeert dissidentie. Hij ondergraaft de nu al – laten we eerlijk zijn – moeilijkere en wankelere adhesie van de mensen aan de regels die we hebben. Dat is het gevaar. En zelfs indien een burgemeester een verstandige analyse maakt – en veel burgemeesters zijn verstandige mensen en maken zelfs verstandige analyses – en uitmaakt dat in zijn gemeente, in zijn context de zaken die zij waarnemen tot andere beslissingen zouden leiden indien zij het alleen voor het zeggen zouden hebben, dan zeg je tot alle burgers: 'U mag op uw beurt uw analyse maken vanuit uw perspectief en context, en ook andere beslissingen nemen.' Dat is het risico.

Het tweede risico is dat we mensen in problemen brengen en dat we problemen creëren. Wel, er zal opgetreden worden. De federale minister van Binnenlandse Zaken heeft naar alle politiediensten en alle burgemeesters een omzendbrief gestuurd die stelt dat zij samen met het parket alle politiediensten instrueert om op te treden tegen diegenen die overtredingen maken, en dat daarop zal worden gecontroleerd. Dat betekent dat de horeca-uitbaters die gehoor geven aan de oproep van deze of gene burgemeester om in te stappen in een gedoogbeleid, een boete riskeren. Bovendien leggen zij druk op diegenen die wel de regels willen volgen, op die horeca-uitbaters die wel binnen het kader willen blijven en die wel solidair willen zijn met de beslissingen die worden genomen. Als hun burens hun terrassen openen en zij niet, dan lijden zij potentieel nog meer schade. Er ontstaat dus een soort van druk op mensen om buiten het wettelijke kader te treden. Dat is een hoogst ongezonde situatie.

Sommigen zijn van nature wat dissident, en sommigen heb ik jaren goed gekend. Ze leven op bij weerstand en hebben graag het judogevecht dat moet worden gevoerd. Maar het is in deze context echt gevaarlijk en onverstandig. Ik kan alleen maar oproepen om dat niet te doen, om vol te houden. We zijn ook een symbolenstrijd aan het voeren. Het gaat over één week verschil. Ik kan alleen maar de burgers oproepen om vol te houden, met in het achterhoofd wat zich vandaag in onze ziekenhuizen afspeelt.

Zelfs indien het argument dat de eigen maatregel zal voorkomen dat er meer mensen besmet zullen raken, juist zou zijn, moedigt dat te veel mensen aan om ook een eigen afweging te maken, die dan weer anders is. Al die individuele afwegingen samen zorgen ervoor dat we in de epidemiologische crisis blijven zitten.

Ik kan alleen maar oproepen om de regels te volgen en om de voorbeeldfunctie correct in te vullen. Ik kan begrijpen dat de burgemeester inderdaad soms de tolk moet zijn van het ongenoegen en de vertaler van het feit dat het draagvlak misschien onder druk staat. Maar tegelijkertijd moet hij altijd het signaal geven dat hij – ook al vindt hij het moeilijk en al is hij het er niet mee eens – de regels volgt, dat hij ze respecteert en daardoor geen mensen in problemen brengt, ook niet de mensen die in de horeca werken, want die dreigen het eerste slachtoffer te zijn en lopen het risico om beboet te worden. Anderen die de regels willen volgen, komen onder druk te staan om al dan niet mee te stappen in de dissidentie. Dat is ook niet gezond in een samenleving als de onze. Dat is wat ik daarover kan zeggen, mijnheer Vaneekhout.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dat was een duidelijk antwoord. Ik ben het nagenoeg over alles met u eens. Eerst en vooral is de huidige coronasituatie nog altijd heel ernstig, en dat moeten we ook blijven beklemtonen, ondanks de frustraties en het gebrek aan motivatie om nog een aantal zaken te moeten doen. Dat maakt dat we als beleidsmakers allemaal mee verantwoordelijk zijn om moeilijke keuzes te maken. Dat is met heel veel empathie voor heel wat sectoren, en bij uitstek de horeca, die al meer dan een jaar enorm afzien. Sommige keuzes moeten noodgedwongen worden gemaakt en we kunnen niet alles tegelijk heropenen of heropstarten op een min of meer normale manier. Dat wil ook zeggen dat iedereen zijn verantwoordelijkheid moet nemen.

Ik zal twee voorbeelden geven. U weet dat ik een heel koele minnaar van de avondklok ben en dat ook heel publiek aankaart, maar dat is nog iets anders dan in mijn eigen gemeente, waar ik in de meerderheid zit, te proberen om de burgemeester of het college te laten beslissen om de avondklok in Anzegem niet meer toe te passen. Dat is een fundamenteel andere stap die je zet als politicus. Een ander goed voorbeeld is collega Tommelein, die straks ook nog het woord vraagt. Hij heeft in de voorbije weken ook een duidelijk pleidooi gehouden – en dat is legitiem en verdedigbaar – om de terrassen te openen, maar hij heeft wel de verantwoordelijkheidszin om na een de beslissing van het Overlegcomité te zeggen dat hij die beslissing betreurt, maar dat hij de maatregelen wel zal naleven zoals ze beslist zijn. Dat is de dubbele rol die mandatarissen allerhande hebben, maar zeker burgemeesters, om de spreekbuis van het ongenoegen te zijn en van mee het democratische debat te voeren – dat moet zeker in crisistijd bij uitstek kunnen –, maar op het einde van de rit de democratische besluitvorming te volgen. Daarom heb ik nog twee korte aanvullende vragen. Ten eerste, gelet op die vaststelling en het feit dat het in de eerste fase een niet alleenstaand feit was, bent u van plan om nog een initiatief te nemen voor de burgemeesters om nog een keer met hen in gesprek te gaan, hen een hart onder de riem te steken en te kijken wat ze nog extra nodig kunnen hebben in de komende tijd om hun inwoners te motiveren enzovoort?

Ten tweede, specifiek over deze casus: vorig najaar zou de avondklok in Willebroek voor iets anders gehanteerd worden. Toen hebt u rechtstreeks contact opgenomen met uw collega die u kende in een andere rol. Ik weet ook dat u ook collega Dedecker kent uit een verder verleden. Ik weet niet hoe jullie relatie vandaag is, maar het lijkt me logisch dat u als toezichthoudend minister op de lokale besturen misschien toch even contact opneemt voor 1 mei om te kijken wat de exacte situatie zal zijn. U kunt dat niet alleen overlaten aan de federale overheid, want u bent met het Agentschap Binnenlands Bestuur mee verantwoordelijk voor het toezicht houden op collega Dedecker.

De voorzitter: Mijnheer Vaneekhout, u bent bijna de regie aan het schrijven voor een nieuwe film Mission Impossible.

De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Collega's, elke burgemeester ziet het aan de cijfers van de dagverslagen van de politiezone wat er speelt bij de bevolking. Het minste vonkje is genoeg om binnen het gezin of binnen een buurt de meest domme discussies te doen oplaaien tot grotere discussies. We zien dat. Dus er moet wat druk van de ketel, maar we kunnen niet ontkennen dat, zeker in onze regio, de ziekenhuizen er niet goed aan toe zijn. We merken besmettingshaarden in onze bedrijven. Je kunt moeilijk stellen dat er ruimte is om veel toe te laten of te versoepelen. Dan gaan we dat jaar waarin we al heel veel opgeofferd hebben, een beetje tenietdoen. Ik hoed me daarvoor. Dat is één zaak.

Maar we zien wel dat de paaspauze niet geholpen heeft. Mensen zijn elkaar duidelijk binnen gaan opzoeken vanwege het mindere weer in die periode, en dat ligt

aan de basis van die cijfers. We zullen moeten wachten op de vaccinaties. Dat is het enige perspectief dat we hebben. Ik heb zelf gepleit, collega's, – en ik denk dat ik daar een punt had – voor een gecontroleerde horeca, zowel binnen als buiten. Dat blijft mijn mening. Moet je die mening gaan opleggen en rebelleren? Dat denk ik niet. Daarin volg ik de heer Vaneekhout en de minister. Onze samenleving heeft nu meer dan ooit structuur en eenheid van bevel nodig. Ook al zijn we het misschien niet eens en denken we dat het hier en daar beter kan, toch is die eenheid van bevel wel degelijk nodig. Ik voelde me bijvoorbeeld niet goed bij de verbale boksmatch tussen iemand die als viroloog enig gezag heeft en een lokale beleidsmaker. Je kunt de visie van de ene of de andere steunen, maar ik vond dat gênant. Dat zijn dingen die de bevolking vooral niet nodig heeft, ongeacht of je de mening van de ene of de andere deelt. De eenheid van bevel is belangrijk. Laten we deze tijd nog uitzitten en ervoor zorgen dat we vaccins hebben. Ik denk dat we dat moeten doen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik heb goed geluisterd en ik kom uiteraard ook tot de conclusie dat we de rangen moeten sluiten. Ik ben er me van bewust dat versoepelen – dat weet ik nog uit de eerste golf – altijd veel moeilijker is dan strenge zaken invoeren, want dat is duidelijk. Alles sluiten voor een bepaalde tijd en mensen die zich niet mogen verplaatsen, zijn voor een burgemeester de gemakkelijkste manieren om mee om te gaan. Het is altijd heel moeilijk dat als er op een bepaald moment versoepelingen verwacht worden, die niet helemaal de in de richting gaan zoals men had verwacht. Dan krijg je een aantal collega's ... Het is niet alleen mijn collega van naast de deur, mijnheer Vaneekhout, maar het zijn ook gouverneurs en burgemeesters van grote steden die een opbod hebben gedaan en daardoor de beleidsmakers en andere burgemeesters in de problemen brengen.

Ik begrijp mijn collega's die gevraagd hebben om in de buitenlucht een aantal versoepelingen in te voeren. Ik heb daar ook geen geheim van gemaakt. Ik dank de heer Vaneekhout dat dat mag. Ik maak er geen geheim van dat ik denk dat in de buitenlucht een aantal zaken zouden moeten kunnen versoepelen en dat het openen van terrassen in bepaalde gedeelten van het land aangewezen zou zijn. Vandaag kruipen bezoekers samen op bankjes, op het strand, op de dijk, in parken. We zien een aantal problemen. Het is heel moeilijk om te handhaven. De politie zit op haar tandvlees. Mensen worden nu al een jaar aan een stuk verwacht. Zoals de minister ook zei: het gaat om een combinatie. Enerzijds is er op dit moment een heel goede vaccinatiecampagne bezig. Ik ben een gelukkige burgemeester. Ik heb gezien dat op dit moment van alle centrumsteden, collega Van Miert, de bevolking boven de 65 jaar het best gevaccineerd is in Oostende, maar dat kan ook niet anders want er zijn heel veel 65-plussers aan de kust. Dat is een grote uitdaging, maar ik ben blij dat het lukt. We hebben vandaag 70 procent van de 65-plussers al gevaccineerd. De anderen volgen. Ik hoop dat iedereen zo snel mogelijk volgt. Als heel Vlaanderen 70 procent behaald heeft, dan zijn we er bijna uit. Dat zeggen ze toch.

Ik pleit zeker niet voor ongehoorzaamheid, maar ik denk dat men toch begrip moet tonen voor een aantal situaties. Ik heb gisteren gezien dat een rechtbank in Kortrijk mensen vrijspreekt die geen mondkapen droegen. Het is dan ook moeilijk voor burgemeesters om burgemeestersbesluiten te maken en strengere regels in te voeren, om dan te zien dat ze niet worden gecontroleerd en gehandhaafd en als puntje bij paaltje komt, zelfs niet eens worden bestraft. Dat is geen gemakkelijke situatie. Maar ik blijf op dat vlak aan de zijde van de minister staan, die heel duidelijk zegt dat de burger op een bepaald moment eenheid van commando en leiding vraagt. Ik hoop dat wij binnen een aantal weken effectief de terrassen kunnen openen en dat een aantal tegenstrijdigheden in de versoepelingen weg-gewerkt zijn, bijvoorbeeld dat men wel naar Pairi Daiza mag maar niet naar

Plopsaland. Dat zijn zaken die moeilijk te begrijpen zijn voor de mensen. Maar laat ons zeggen: nog een klein beetje en we zijn eruit. Hoop doet leven. 'Optimism is a moral duty.'

De voorzitter: Ik heb opnieuw moed gekregen dankzij collega Tommelein.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dat laatste zal ik als partijgenoot en geestesgenoot natuurlijk niet tegenspreken. We zijn beiden Popperianen: 'Optimism is a moral duty.' We mogen ook wel hoopvol zijn. Zoals de vaccinatiecompagnie nu loopt, denk ik dat we een andere zomer tegemoet gaan. Laat ons dat absoluut blijven hopen.

Wat de collega uit Middelkerke betreft, waar de heer Vaneekhout naar heeft gevraagd, heb ik in algemene termen aan alle collega's laten weten dat wanneer er een beslissing wordt genomen die in strijd is met de afspraken die zijn gemaakt in het Overlegcomité, ik daar vanuit mijn algemeen bestuurlijk toezicht bestuurlijk tegen zal optreden. Ik heb mijn administratie daar instructies voor gegeven. Dat veronderstelt natuurlijk dat een beslissing wordt genomen die ik dan kan vernietigen. Ook de gouverneur van West-Vlaanderen heeft aangekondigd dat hij federale politie zal opvorderen om de regels te doen naleven. Ik denk alleen dat we collega Dedecker niet mogen onderschatten. U weet wat ik over hem denk en weet. Ik denk dat je daar geen seconde over mag twijfelen. Hij is een verstandig man.

De minister-president heeft ook zelf het initiatief genomen om met zijn geestesgenoot, partijgenoot of toch minstens iemand die mee op de lijst stond, contact op te nemen en daar met hem van gedachten over te wisselen. Ik hoop dat het gezond verstand zegeviert en dat we de rangen gesloten houden voor de moeilijke weken die nog komen. Maar zoals de heer Tommelein zegt, ben ik hoopvol dat dit zal lukken. En zodra we in een hogere vaccinatiegraad zitten, zeker wat onze senioren betreft, en de druk wat afneemt in de ziekenhuizen, zullen we in een andere wereld terechtkomen.

De voorzitter: Ik lees hier net op mijn scherm een bericht dat Johnson & Johnson in de goede richting zit. Wanneer we het hebben over extra vaccinaties, dan schijnt er licht, om de beeldspraak aan het eind van de tunnel niet te gebruiken.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor uw aanvullend concreet antwoord. Ik denk dat het inderdaad belangrijk is dat er een algemeen signaal komt maar ook dat de minister-president zijn contacten gebruikt om dat gesprek nog eens aan te gaan.

Ook wij hebben zicht op de moeilijkheden op het terrein, op het gebrek aan draagvlak voor een aantal zaken. Collega Tommelein heeft gewezen op een aantal incoherenties in het beleid die een aantal zaken moeilijk verdedigbaar maken. Ik worstel daar zelf ook mee, een aantal zaken krijgt men gewoon niet meer uitgelegd. Maar dat is natuurlijk nog iets anders dan het vrije Westen te prediken. Wanneer maatregelen goedgekeurd zijn, dan moeten ze ook worden gehandhaafd. Zo niet, moeten we ze aanpassen.

Ik wil ook nog een laatste kleine suggestie doen. Wanneer we zien welk gezond verstand hier rond de tafel zit en hoe wij erin slagen om wat nuance te brengen en elkaar terug te vinden, zou het misschien een meerwaarde kunnen zijn dat wij in het vervolg de controlemaatregelen vastleggen met een serieuze praktijktoets op het terrein van al deze collega-burgemeesters. Het kan maar een meerwaarde zijn

als je dan even cumuleert. Ik ben er wel geen voorstander van, maar op dit moment zou het een kans kunnen bieden voor het vastleggen van maatregelen.

Tot slot wil ik mijn empathie tonen met de horecasector.

Minister Bart Somers: Voorzitter, de heer Vaneeckhout is al aan het schuiven in dit dossier.

De voorzitter: Ik zal de commissiesecretaris dadelijk de opdracht geven om wat hier is gezegd over te maken aan de Werkgroep Institutionele Zaken.

Collega Vaneeckhout, er zijn inderdaad heel wat branches, onder meer in de horeca, waar mensen het echt moeilijk hebben. We mogen daar niet lacherig over doen, maar ik denk niet dat iemand dat doet. En als we dan eens lachen, dan is dat omdat we met humor de pijn verbijten. Ik denk dat veel mensen dat op dit moment doen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de verlenging van de financiering van coronavaccinatiecentra – 2935 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, de lokale besturen hebben al een heel belangrijke rol gespeeld tijdens deze coronacrisis. Ze spelen en speelden een belangrijke rol in onder andere de contactopsporing, waarbij u onze medewerking hebt gevraagd, het brononderzoek en momenteel ook in de vaccinatiecampagne, die wat moeilijk op gang is gekomen maar intussen op volle snelheid verder dendert.

De rol van de lokale besturen in deze vaccinatiecampagne is tweeledig. Enerzijds staan we in voor de praktische en organisatorische kant, anderzijds moeten we er ook voor zorgen dat zoveel mogelijk mensen overtuigd geraken om zich te laten vaccineren. Ik merk op, collega Vaneeckhout, dat ik dat hier, in mijn vaccinatiecentrum, samen eendrachtig doe met mijn collega van Middelkerke. Het kan dus.

Onze lokale besturen volbrengen die opdracht met verve. De kaap van een miljoen vaccins werd vorige week overschreden en de vaccinatiecampagne komt nu echt op kruissnelheid. België behoort momenteel tot de top tien van snelst vaccinerende landen in Europa. Ik denk zelfs dat Vlaanderen apart het nog beter doet.

Er zal echter ook dit najaar nog gevaccineerd moeten worden. De minister heeft daarnet gezegd dat 11 juli zijn streefdoel blijft. Ik hoop dat dit zal lukken, zeker met de berichten die nu binnenlopen over Johnson & Johnson en over Pfizer dat extra leveringen heeft beloofd. Het is de ambitie van de premier om ook de jongeren onder 18 jaar te vaccineren eenmaal de vaccinatiecampagne terug is. In een aantal landen heeft men beslist om een derde prik te plaatsen. Men weet maar nooit.

2021 wordt dus het jaar van de vaccinatie, het jaar van de vrijheid en van de weg naar de vrijheid. Daarom vragen de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en verscheidene lokale besturen duidelijkheid over een verlenging van de subsidies voor de vaccinatiecentra.

Minister, ik besef dat het niet eenvoudig is om vooruit te kijken. Wij merken dat ook in onze eigen begrotingen en jaarbudgetten. Wij moeten ook schuiven en beslissingen nemen. Wat bijvoorbeeld de terrastaksen betreft, wachten wij op de definitieve opening om dan een beslissing te nemen.

De huidige Vlaamse subsidiebesluiten lopen af op 31 juli en moeten dus hoogstwaarschijnlijk worden verlengd. De tweede prik zal voor velen immers pas na 31 juli volgen.

De vaccinatiecentra zullen langer moeten openblijven. De kosten ervan blijven doorlopen. Veel steden en gemeenten moeten nu beslissen over een voortzetting van de huurcontracten van de centra, maar ook andere kosten blijven doorlopen.

Ik heb hier in commissie ook al aangehaald, minister, dat we er alles aan moeten doen om de investeringscapaciteit van onze lokale besturen te vrijwaren. Het zou daarom goed zijn om hen zo snel mogelijk duidelijkheid te brengen. Een aantal steden en gemeenten, en alvast Oostende, zullen een budgetcontrole doen voor de zomer. Het zou aangenaam zijn als we bij de budgetcontrole weten wat er op ons afkomt.

Ik heb daarom volgende vraag voor u. Zal de regering daarover binnenkort een beslissing nemen? Gaat die in een bepaalde richting? Werd er al beslist om de financiering van vaccinatiecentra te verlengen? Over hoeveel bijkomende subsidies gaat het dan? Als dat nog niet is gebeurd, wanneer kunt u daarover duidelijkheid verschaffen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het werk dat in de vaccinatiecentra gebeurt, is indrukwekkend. Ze zijn ook een cruciale speler in de hele aanpak van de coronacrisis. Ik heb heel veel centra bezocht. Een van de eerste die ik bezocht heb, was diegene die in uw stad werd gemaakt. We hebben dat samen bekeken. Ik herinner me nog dat we toen in de sneeuw stonden en dat er al mooi werk was verzet, nog voor de vaccinatiecampagne kon beginnen.

Ik begrijp dat er vragen beginnen te komen over de verlenging van de financiële ondersteuning. Er is daarover al contact opgenomen met zowel het Agentschap Binnenlands Bestuur als mijzelf. De mogelijkheid tot verlenging van de infrastructuursubsidies is al in het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 22 januari 2021 opgenomen. De subsidie loopt nu tot 31 juli 2021, maar kan nadien door mij verlengd worden tot uiterlijk 31 oktober 2021.

Die verlenging is wel afhankelijk van de evaluatie van de stand van zaken van de vaccinatiecampagne door de Vlaamse Regering. Dat betekent dat er duidelijkheid moet zijn over hoelang de vaccinatiecentra nog actief moeten zijn. U weet net zo goed als ik dat allerlei factoren de voorspelbaarheid van het verloop van die campagne beïnvloeden. De levering van de vaccins is daarbij het belangrijkste. Dat maakt het moeilijk om al heel lang op voorhand te beslissen over de duurtijd van de verlenging. Er is wel een uitdrukkelijk engagement van de Vlaamse Regering om de financiering te verlengen als de vaccinatiecampagne niet afgelopen is.

Gelet op de situatie zal ik de verlenging van de financiering van de vaccinatiecentra dus voorleggen aan de Vlaamse Regering. Wanneer daarover precies beslist zal worden, kan ik nog niet exact zeggen. We maken er in ieder geval snel werk van. We zullen niet wachten tot een week voor de vervaldatum van 31 juli bijvoorbeeld. We proberen om dat toch wel wat vroeger te doen. Ik heb er begrip voor dat de lokale besturen dat moeten weten, maar eigenlijk is er de garantie dat, zolang de vaccinatiecentra nodig zijn, mijnheer Tommelein, de financiering zal gebeuren door Vlaanderen. Ik denk dat dat voor de lokale besturen het belangrijkste is.

Wat betreft de bedragen van de subsidie kan ik kort zijn: het BVR legt een evaluatie op van de stand van zaken van de vaccinatiecampaïne, niet van de bedragen. De huidige bedragen zullen gewoon worden doorgetrokken. De verlenging van de subsidies voor de infrastructuur van de vaccinatiecentra kan ook niet los gezien worden van de verlenging van de financiering van de andere aspecten van die campagne. Ik denk aan de prikteams en het programmamanagement die gefinancierd worden door collega Beke en het collectief vervoer naar de vaccinatiecentra, een verantwoordelijkheid van collega Peeters. Het is de bedoeling om, samen met de collega's Beke en Peeters, de verlenging van die financieringslijnen gecoördineerd te laten verlopen.

Samengevat: er wordt schitterend werk geleverd. Tot 31 juli worden de centra sowieso gefinancierd. Als ze nadien nog nodig zijn, zorgen we ervoor dat de huidige financiering gewoon wordt doorgetrokken. Dat is nu al voorzien tot maximum 31 oktober. Tot daar kunnen we dat al zonder problemen doen. We zullen dat beslissen in de schoot van de Vlaamse Regering. We kunnen dat nu nog niet. Dat is nog iets te vroeg. We gaan u zeker niet in de steek laten en proberen om dat toch tijdig te doen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik ben blij dat de Vlaamse Regering oog heeft voor de toekomst. Het is een heel goede zaak dat we de garantie hebben dat een verlenging tot 31 oktober zeker mogelijk is. Ik begrijp dat de voorspelbaarheid heel moeilijk is. Het is in de huidige situatie allemaal heel moeilijk te voorspellen.

Als de vaccinatiecampaïne niet voltooid is, zou er nog altijd een verlenging mogelijk zijn. We zijn tevreden dat de lokale besturen worden gesteund in deze belangrijke stap naar de vrijheid. We merken op het terrein al de resultaten. Mensen boven de 65 jaar hebben momenteel een heel laag aandeel in de besmettingen. Dat betekent dus dat de vaccinaties werken en dat we zo snel mogelijk verder moeten gaan met vaccineren en zo snel mogelijk moeten vaccineren, desnoods 7 dagen op 7 en als het moet 24 uur op 24 uur.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. De zorg voor de mensen en het snel vaccineren is nu uiteraard onze eerste zorg. Iedereen voor 11 juli een eerste prik geven, is niet gewoon symbolisch, maar echt noodzakelijk. De kans dat we langer zullen vaccineren, ook omdat we onze jongeren willen en moeten vaccineren, is vrij groot en dat we de vaccinatiecentra dan blijven financieren, is voor iedereen in de commissie meer dan logisch, ook al omdat ze voortreffelijk georganiseerd worden. Er is daar niets op aan te merken. De VVSG heeft u en minister Beke aangeschreven voor de verlenging van die subsidiëring en we zijn tevreden dat u samen met de Vlaamse Regering het engagement opnieuw zult opnemen. Bijkomend, minister, heb ik de vraag of u al zicht hebt op de effectieve kosten van de vaccinatiecentra. Ik hoor dat de Vlaamse financiering ruim voldoende is om alle kosten te dragen, maar toch zou ik dat graag door u bevestigd zien.

De voorzitter: De heer Vaneckhout heeft het woord.

Er speelt een glimlachje rond zijn mond.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Ja, ik glimlach omdat ik een tegenovergesteld signaal krijg over het kostendekkende gedeelte van de Vlaamse middelen voor de kosten die het voor een lokaal bestuur genereert. Ik merk in mijn eigen eerste lijnszone dat de kostprijs vooral de faciliteiten en de huur van de locatie en dergelijke meer dekt, maar niet de kost van het personeel. Er worden heel veel

gemeentelijke ambtenaren ingeschakeld die telefoonpermanenties moeten doen. De mensen moeten anders ook betaald worden, maar ze kunnen het reguliere werk voor de gemeente niet meer doen. Ik wil daarover niet te negatief doen. Ik hoor daar op dit moment ook niet de allergrootste klachten over. Iedereen levert op dit moment die goede inspanning.

Het brengt me bij mijn tweede punt, minister, en dat is het debat over de booster-vaccins, een derde dosis en alles wat daarbij komt kijken. Ik kan me voorstellen dat u vandaag geen antwoord kunt geven op de vraag, maar er moet relatief snel duidelijkheid voor de lokale besturen zijn. Zal ook die derde ronde – als die er komt – via de vaccinatiecentra gebeuren en wordt dat een permanente opdracht voor de lokale besturen? Ook het debat over de jaarlijkse vaccinaties is nog open. Zullen die via de huisartsen en via bedrijfsartsen gebeuren of wordt ook daar gekeken naar de lokale besturen en de eerstelijnszones? Het is natuurlijk iets anders om tijdelijk ambtenaren in te schakelen om telefooncentrales te onderhouden, permanenties te doen enzovoort. Dat is allemaal haalbaar. Maar als dat op langere termijn gebeurt, lijkt me dat een iets grotere uitdaging. Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat er tijdig voldoende perspectief is over de langetermijn-inspanningen van de lokale besturen?

Kris Van Dijck (N-VA): Ik sluit me even aan, want er is hier een grote uniformiteit in het zien van de uitdaging en over de manier van aanpak, maar ik vind dat we hier in deze commissie ... Namens mijn fractie had nog niemand het woord genomen. Ik wil mijn grote waardering uitspreken over de signalen die ik krijg van burgers die naar het vaccinatiecentrum zijn geweest en die allemaal vol lof zijn. Dat is niet alleen de grote verdienste van de lokale besturen, maar vooral van de mensen die de vaccinatiecentra bemannen: de vrijwilligers en de personeelsleden. Ik hoor daar alleen maar positieve signalen over in Vlaanderen, tot zelfs ook in Brussel.

Men zegt dat het fantastisch georganiseerd is. Verder, zoals de heer Tommelein zegt, hangt veel af van de snelheid waarmee de vaccins er komen. Zoveel te trager ze komen, zoveel te langer de vaccinatiecentra open moeten blijven. Daar zijn we afhankelijk van. Ik weet niet of we al zicht hebben op het eindpunt.

We moeten over de huidige coronacrisis heen kijken: wat gaat dit op langere termijn geven? Wordt die inenting een gegeven op lange termijn zoals de jaarlijkse griepinenting? Daar moet allemaal duidelijkheid over komen. Wie gaat dat uiteindelijk naar zich toe trekken? De essentie nu is de huidige vaccinatiecentra op een kwaliteitsvolle wijze openhouden. Daar hebben we een gedeelde verantwoordelijkheid in.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Bij dat laatste sluit ik me graag aan, voorzitter. Ik wil ook mijn appreciatie uitspreken voor de vele vrijwilligers. Die mensen steken daar veel tijd en energie in om hun medeburgers te helpen en te ondersteunen. Ook ik krijg die signalen. Men is uitermate tevreden over de efficiëntie, de snelheid en de klantvriendelijkheid van de vaccinatiecentra.

In de plenaire vergadering vroeg de heer Rzoska of we voldoende vrijwilligers zouden vinden. Echt waar, we struikelen over de vrijwilligers, en dat bedoel ik echt positief. Er is ongelooflijk veel engagement in de samenleving – we vergeten dat soms – van mensen die voor niets, vrijwillig, bereid zijn om zorg te dragen voor anderen. Je wordt daar heel goed behandeld. Het gaat heel snel. De verplegers en artsen leveren schitterend werk. De administratieve omkadering zit heel goed. We mogen daar echt trots op zijn.

Wat de kosten betreft, hebben we gekozen voor een financiering met heel weinig of geen rapportage. We wilden de lokale besturen niet belasten met een zware

rapportage. We hebben dit buiten de beleids- en beheerscyclus (BBC) gehouden. Ze hebben daar de middelen voor gekregen. We krijgen het signaal, mijnheer Vaneeckhout, dat de middelen over het algemeen volstaan. Sommige hebben geld over, andere te kort. Daar moeten we niet flauw over doen. Het engagement van de lokale besturen speelt daar gedeeltelijk. Ze zetten er hun schouders onder. Sommige, heel wat, lokale besturen hebben meer gedaan dan wat ze moeten doen om kwaliteit te kunnen bieden omdat ze er het belang ook van inzien. Over het algemeen krijg ik niet zoveel klachten van lokale besturen. Ik moet daar correct in zijn.

Eigenlijk begrijpen zij dat de inspanning die Vlaanderen moet doen, een goede inspanning is. Als er nog iets meer moet gebeuren, doen ze het zelf. Sommige hebben infrastructuur gehuurd, andere hebben de eigen infrastructuur gebruikt. Dat maakt al een verschil.

Wat met de boostervaccins en een derde vaccinatie? Ik kan daar moeilijk op vooruitlopen, u moet dat begrijpen. Uiteraard wordt daarover nagedacht. Dat moeten we met het grootste voorbehoud nemen. Crisismanagement is bijsturen, elke dag. Als er een derde of opvolgvaccinatie moet gebeuren, zal dat via de klassieke kanalen gebeuren, zoals we vandaag het griepvaccin geven. Dat zal gebeuren via de huisarts, de bedrijfsarts, de klassieke weg.

Ik denk niet dat het haalbaar is om de vaccinatiecentra als permanente infrastructuur te behouden. In mijn eigen stad Mechelen is dat de Nekkerhal, een evenementenhal, die voor andere zaken dient. Op andere plaatsen zijn het sporthallen, soms zijn het private plaatsen. Het is niet de bedoeling om onze lokale besturen de taak permanent toe te bedelen om vaccinatiecentra uit te bouwen. We kunnen naar de meer traditionele kanalen gaan. Nogmaals, onder het grootste voorbehoud, en rekening houdend met de evolutie van het virus en de medische kennis die daarin vooruitgaat.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik dank iedereen voor zijn bijdrage, ook de minister voor zijn deskundige antwoorden.

Ik hoop dat de vaccins zo snel mogelijk worden geleverd, zodat we als lokale bestuurders de vaccinatie zo snel mogelijk kunnen afwerken, en we opnieuw een prachtige, mooie, warme zomer kunnen beleven, bij voorkeur aan de kust, in het mooie Oostende.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.